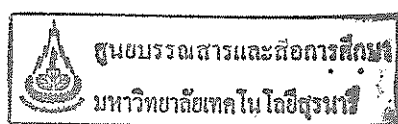

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว ตำบลหนองสาหร่าย
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2545

บทคัดย่อ

นางสาวปราณี โพธิ์แจ่ม :การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง:กรณีศึกษา

กองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์อรรถพร วราอัสวปติ , 68 หน้า

สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้ทำการศึกษา เพื่อประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 11 ธันวาคม 2544 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2545

วัตถุประสงค์ คือ เพื่อต้องการทราบกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาวเพื่อต้องการทราบว่าประชาชนในหมู่บ้านท่ามะนาวนำเงินกู้จากกองทุนไปใช้ตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านสามารถสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับประชาชนมากน้อยเพียงใด เพื่อทราบถึงระเบียบวิธีวิจัยประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำชุมชน คณะกรรมการ สมาชิกกองทุน ชาวบ้านในหมู่บ้าน กลุ่มและองค์กรต่างๆ โดยวิธีดำเนินการวิจัยแบบเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ผลการประเมินโครงการ พบว่า โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้สร้างโอกาสให้กับชาวบ้านของหมู่บ้านท่ามะนาวเป็นอย่างมากเพราะทำให้ชาวบ้านมีเงินทุนที่จะนำไปพัฒนาอาชีพของตนให้มีความมั่นคงมากยิ่งขึ้นทำให้ชาวบ้านมีรายได้มากขึ้น ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาวมีสมาชิก 128 คน จำนวนผู้กู้ 78 ราย ปลดปล่อยเป็นเงิน 910,000 บาท การชำระคืนภายใน 1 ปี โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาทต่อเดือน สมาชิกผู้กู้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเดิม คือการ ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย รับจ้างทั่วไป ผู้กู้มีความถนัด และมีความสามารถในการประกอบอาชีพ เมื่อครบกำหนดผู้กู้สามารถที่จะชำระคืนเงินกู้คืนได้ตรงตามเวลา

สาขาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา.....*ปราณี โพธิ์แจ่ม*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*อรรถพร วราอัสวปติ*.....

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมิน
โครงการ ของสำนักวิชาการเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....*Dr. A.*.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ วราอัสวปติ)

กรรมการสอบ

.....*Dr. A.*.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ วราอัสวปติ)

.....*ดร.โรจน์*.....

(อาจารย์ ดร.สาโรช รุจิรวรรณ)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและ
การประเมินโครงการ

.....*m*.....

.....

(รองศาสตราจารย์ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

- 8 ต.ค. 2545

กิตติกรรมประกาศ

งานสารนิพนธ์เล่มนี้ จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี หากขาดบุคคลที่มีพระคุณดังต่อไปนี้
คณะกรรมการกองทุนของหมู่บ้านท่ามะนาว
ผู้นำหมู่บ้านท่ามะนาวทุกคน
อาจารย์ที่ปรึกษาที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีทุกๆ ท่านที่คอยให้คำปรึกษาและ
ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี

ชาวบ้านในหมู่บ้านท่ามะนาวที่ให้ความเมตตาและต้อนรับอย่างอบอุ่นตลอดระยะเวลา
ที่ได้อยู่ที่หมู่บ้าน

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่ให้ความรู้และข้อมูลที่ต้องการทราบ
และเพื่อน ๆ บัณฑิตอาสาทุกคน

นางสาวปราณี โพธิ์แจ่ม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงแนวคิดและรูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิล บีม	24
ตารางที่ 3.1 วิธีประเมินโครงการ	27
ตารางที่ 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบ การประเมินและการตัดสินใจของของสตัฟเฟิล บีม	28
ตารางที่ 3.3 ระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	32
ตารางที่ 4.1 งบประมาณรายจ่ายและประมาณรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2540-2545	43
ตารางที่ 4.2 ภาระการชำระหนี้	44
ตารางที่ 4.3 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ	53
ตารางที่ 4.4 แสดงรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านท่ามะนาวต่อปี	54
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร	55
ตารางที่ 4.6 แสดงการนำเงินกองทุน ไปประกอบอาชีพของประชากร	56

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
หน้าอำนวยการ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	2
1.3 กรอบแนวคิดทฤษฎี	2
1.4 วิธีดำเนินการ	3
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ	3
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	4
2.2 หลักการ	4
2.3 วัตถุประสงค์	4
2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
2.5 แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว และชุมชนเมือง	19
2.6 แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว และชุมชนเมือง	20
2.7 หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบซิปป์โมเดล	24
2.8 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	25

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ	27
3.1 วิธีการประเมินโครงการ	27
3.2 ตัวชี้วัดแหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล	30
3.3 ตัวชี้วัดการประเมินโครงการโดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา	34
3.4 ความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	40
4.1 ผลการประเมินบริบท	40
4.2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม	56
บทที่ 5 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	65
1. อภิปรายผล สรุป	65
2. ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. กฎระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำมะนาว	
ภาคผนวก ข. แผนที่หมู่บ้านทำมะนาว	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือการไม่มีทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาความยากจนโดยได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการ เงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

หมู่บ้านท่ามะนาว ต.หนองสาหร่าย อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา ก็เป็นหนึ่งในหมู่บ้านที่ได้รับนโยบายทางรัฐบาล จากความพร้อมของหมู่บ้านท่ามะนาว ที่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุน รับการจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านท่ามะนาวแล้ว หมู่บ้านท่ามะนาวได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากองทุนหมู่บ้านท่ามะนาวไปสู่ความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

เพื่อจะทราบว่า โครงการกองทุนของหมู่บ้านท่ามะนาวบรรลุวัตถุประสงค์ ตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลหรือไม่ก็น้อยเพียงใด รัฐบาลจึงได้จัดตั้งโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองโดยทุนการศึกษาแก่นักคิด และผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่รับทุนดังกล่าวจึงเข้ามาประจำอยู่ในหมู่บ้านท่ามะนาว เพื่อทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ และเขียนเรียบเรียงรายงาน การประเมินในรูปของ สารนิพนธ์ เพื่อแสดงให้เห็นความสำเร็จตลอดจนจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงของหมู่บ้านท่ามะนาว

1.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อทราบขอบเขตการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว ต. หนองสาหร่าย อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา
2. ประชาชนในหมู่บ้านท่ามะนาวนำเงินในกองทุนที่ได้รับไปใช้ตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด
3. กองทุนหมู่บ้านสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้กับประชาชนได้มากน้อยเพียงใด

1.3 กรอบความคิดทฤษฎี

ผู้ประเมินโครงการหมู่บ้านท่ามะนาว ต. หนองสาหร่าย อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา ได้ใช้กรอบความคิดทฤษฎีของ สตีเฟน บีม เป็นกรอบในการระบุตัวบ่งชี้และตัวแปร สำหรับการเก็บข้อมูล ตัวแปร สำหรับการเก็บข้อมูล ตัวแบบทางความคิดดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในชื่อว่า “ชิปโมเดล” (CIPP MODEL) โดยที่อักษรมีความหมายดังนี้

C	ย่อมาจาก Context	คือ บริบทของหน่วยระบบ
I	ย่อมาจาก Input	คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก Process	คือ กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก Product	คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

1.4 วิธีการดำเนินการ

ในการติดตามประเมินผล กลุ่มเป้าหมาย คือหมู่บ้านท่ามะนาว ม.10 ต.หนองสาหร่าย อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา มีวิธีการดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย คือ หมู่บ้านท่ามะนาว หรือ การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ซึ่งจำแนกแหล่งข้อมูลดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data Source) เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้ประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากการลงพื้นที่หมู่บ้านท่ามะนาว โดยการสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกตจากกลุ่มบุคคล โดยอาศัยเครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือ แบบ บร. 1 – 12 และได้ใช้วิธีการกำหนดตัวอย่างในการสัมภาษณ์โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย อย่างน้อย 30% ของจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน

1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data Source) เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้ประเมินได้เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีผู้เก็บรวบรวม และสรุปผลไว้แล้ว อาทิเอกสารจากสำนักงานพัฒนาชุมชน จปฐ , กชช 2 ค. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว บันทึกการประชุมของกองทุนหมู่บ้าน

2 ประเภทของข้อมูล

2.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้เป็นตัวเลขอย่างชัดเจน เป็นข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติได้หลากหลายวิธี เช่น รายได้ของชาวบ้านจำนวนสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ที่เป็นการบรรยายเกี่ยวกับความคิดเห็น เจตคติ ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่แตกต่างจากข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ อาทิ การวิเคราะห์คุณลักษณะ การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นต้น ข้อมูลประเภทนี้ได้แก่ความเข้าใจของชาวบ้านเกี่ยวกับกองทุนการเปลี่ยนแปลงของชุมชนหลังจากที่ได้รับเงินกองทุนจากรัฐบาล

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาครั้งนี้ได้ประโยชน์ดังนี้

- 1) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว ม.10 ต.หนองสาหร่าย อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา
- 2) ได้ทราบว่าประชาชนได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด
- 3) ได้ทราบว่ากองทุนหมู่บ้าน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้กับประชาชนได้มากน้อยเพียงใด

บทที่ 2

นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์

2.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายของรัฐบาล เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถ ในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองกันเอง

2.2 หลักการ

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้าน และชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
3. เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน และชุมชน
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน รายการ เอกชน และประชาสังคม
5. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

2.3 วัตถุประสงค์

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. กระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมประเทศในอนาคต
5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

2.4 ระเบียบต่าง ๆ

เอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ ระเบียบต่าง ๆ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ

นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังนี้

หมวด 1.

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมีชื่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ คือ

- กำหนดนโยบายการจัดตั้ง
- กำหนดแผนการจัดหาจัดตั้ง
- จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- กำหนดแผนงานและออกระเบียบข้อบังคับ
- ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน
- ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน
- ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ
- เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน
- รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค
- ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติ

หมวด 2.

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ คือ

ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้งนโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการ และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหาร ให้การ สนับสนุน ปรึกษาหารือดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการ รายงานผลการป ฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานต่อคณะกรรมการดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 6. แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะ กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน”

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหาร กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของ ประเทศ รวมทั้งเสริมสร้าง

ภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับ นโยบายของรัฐบาล คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

หมวด 1 ข้อความทั่วไป

ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔”

ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ในระเบียบนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล ในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ทั้งนี้ การจะกำหนดว่าชุมชนใดเป็นชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะอนุกรรมการสนับสนุน” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

“คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร

“คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอหรือเขต

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือคณะกรรมการ กองทุนชุมชนเมืองต่าง ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กำหนด

“กรรมการกองทุน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือ กรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้บริหารจัดการกองทุน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบด้วยบิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้น อยู่รวมกัน

“หัวหน้าครัวเรือน” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบ้านตามทะเบียนบ้าน

“ผู้แทนครัวเรือน” หมายความว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือบุคคลในครัวเรือน ซึ่งหัวหน้าครัวเรือนมอบหมายเป็นหนังสือให้เป็นผู้แทนครัวเรือน

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด

“เงินฝากสัจจะ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนตามแต่จะตกลงกัน โดยให้ถือว่าเงินออมเป็นเงินสะสม และจะถอนหรือปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

“เงินรับฝาก” หมายความว่า เงินรับฝากประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินออมตามที่กองทุนกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุน

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญ

ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาการ ตามระเบียบนี้

หมวด 2

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ

- 1) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- 2) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
- 3) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
- 4) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม
- 5) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการดังนี้

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง
- 3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพและ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4) กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
- 5) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

- 1) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้
- 2) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
- 3) เงินกู้ยืม
- 4) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุน
- 5) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระคิดค้นอื่นใด

ให้คณะกรรมการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคาร เพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง

ให้ธนาคารโอนเงินจาก “บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองตามหมวด ๕ แห่งระเบียบนี้ บัญชีละหนึ่งล้านบาท ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ขยายระยะเวลาต่อไปได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ในการอนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือบัญชีกองทุนชุมชนเมือง ให้คณะกรรมการพิจารณาในหลักการ ดังนี้

- 1) ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน
- 2) ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนที่เป็นความพร้อมของบุคคล ด้านความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ และกองทุนสวัสดิการ และความพร้อมในการบริหารจัดการกองทุน
- 3) การบริหารจัดการกองทุนที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และกองทุนทางสังคมหรือกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้น
- 4) การมีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของกองทุนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด

คณะกรรมการมีอำนาจระงับการจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหรือให้กองทุนชดใช้หรือให้ส่งคืนเงินในกรณีที่กองทุนเบิกจ่ายไปแล้ว อันเนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 3

คณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ให้มีคณะกรรมการสนับสนุน ประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง

คณะกรรมการสนับสนุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) กำหนดแผนปฏิบัติการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามแนวทางให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

2) สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

3) บูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกองทุน

4) ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับกองทุนตามแผนงาน โครงการของรัฐซึ่งมีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับกองทุน เพื่อเอื้ออำนวยให้กลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน สามารถรวมกองทุนอื่นกับกองทุนได้ตามวัตถุประสงค์

5) แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุน

หมวด 4

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ปลัดจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานกรรมการ คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดอาจจัดตั้งศูนย์ประสานงานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) รับขึ้นทะเบียนกองทุนตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- 2) ให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุน
- 3) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้เกิดความโปร่งใส
- 5) ประสานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของกองทุนในจังหวัด
- 6) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนต่าง ๆ ในจังหวัดเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ
- 7) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

8) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการสนับสนุนมอบหมาย

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนา การเรียนรู้ร่วมกันในการบริหารการจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรประชาชน เครือข่ายชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติในท้องถิ่นที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์ ด้านการพัฒนากองทุนหรือพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ในจำนวนตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยให้มีบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

หมวด 5

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วยกรรมการซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่ความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบ ที่จะบริหารจัดการกองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
- 2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุสิบปีบริบูรณ์
- 3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ
- 4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ
- 5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- 6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์
- 7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ

คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) บริหารจัดการกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน
- 2) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- 3) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก
- 4) ดำรงและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อดสาหกรรมครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชนในเขตท้องที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น
- 5) พิจารณาการให้กู้เงินตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด
- 6) ทำนิติกรรมสัญญา หรือ ดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน
- 7) จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน
- 8) จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทน หรือรายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการคืนให้แก่กองทุนให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย
- 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่ง

กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งอื่น

- 1) ตาย
- 2) ลาออก
- 3) คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
- 4) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

5) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติ
 ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้ง
 บุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนแทนก็ได้

ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุน รอง
 ประธานกรรมการกองทุน เภรัณยูิกกองทุน และเลขานุการกองทุน

การประชุมคณะกรรมการกองทุนต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวน
 กรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการกองทุนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธาน
 กรรมการกองทุนทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการ
 ลงคะแนน

หมวด 6

กองทุนและสมาชิกกองทุน

กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง อาจประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- 1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- 2) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากภาระผูกพัน
- 3) เงินกู้ยืม
- 4) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- 5) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- 6) เงินค่าหุ้น
- 7) เงินสทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- 8) เงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

สมาชิกกองทุน ประกอบด้วยบุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้นและมีคุณสมบัติและ
 ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุน

การรับสมัครและการขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กองทุนกำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองเป็นหลัก

คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุน ให้สมาชิก ถู้อุ่นของกองทุนหรือมีเงินฝากสัจจะไว้ที่กองทุน

ในการชำระค่าหุ้น สมาชิกอาจชำระเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในกำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน

วิธีการในการเรียกประชุมให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด โดยคำนึงถึงจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุน อาจเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้

ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สมาชิกจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนตนก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจนั้นจะรับมอบอำนาจจากสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายมิได้

การประชุมคราวใดมีสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก

สมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด 7

การกู้ยืมเงินกองทุนและชุมชนเมือง

สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ต่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติเห็นว่าควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชีผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน

คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจรรยาบรรณ และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก

การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้ชำระให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา

ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้รายหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง

ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้กู้ซึ่งนำเงินกู้ไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอกู้ยืมเงินพ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสิบวันหลังจากวันยกเลิกสัญญา

สมาชิกซึ่งที่ประชุมมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

หมวด 8

การบัญชีและการตรวจสอบ

ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำบัญชีของกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ

คณะกรรมการกองทุนต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหาร จัดการการเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลัก

ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำรายงานการเงินตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด และส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของทุกปี

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุนเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลการจ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยแสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์การใช้จ่ายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด

การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีทางบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิคณะกรรมการกองทุนสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนด

หมวด 9 บทเฉพาะกาล

ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุน

การประชุม ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนเข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกองทุนจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนทั้งหมด

คณะกรรมการกองทุนต้องดำเนินการยื่นขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งกองทุนต่อคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และเปิดบัญชีเงินฝากของคณะกรรมการกองทุนให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันหลังจากได้รับเลือก

2.5 แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

ชื่อบ้าน/ชุมชน ตำบลนาหว้า หมู่ที่ 10 ตำบล/แขวง/เทศบาล หนองสาหร่าย อำเภอ/เขต ปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา

1. กระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุนของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (สังเกตการณ์)

(1.1) จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุม จะต้องมีการเลือกสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

(1.2) การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

(1.3) วันที่เลือกคณะกรรมการกองทุน

ก่อนประกาศคณะกรรมการ

หลังประกาศคณะกรรมการ

2. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (สอบถามข้อมูลภายในหมู่บ้าน และข้อมูลทางราชการ)

คุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ
1. เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการกองทุน
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดต่อการกำหนดโทษหรือการลงโทษในความผิดตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก
7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2430
9. ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน

2.6 แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวิธีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อม ในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามสภาพความเป็นจริง

แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

จัดทำโดย

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน ทำมะนาว หมู่ 10 ตำบล/แขวง/เทศบาล หนองสาหร่าย
อำเภอ/เขต ปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา

คำชี้แจง

แบบประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัดทำขึ้น เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนรวมทั้งให้ข้อมูลรายละเอียดตามความเป็นจริงสำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใช้ในการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน.....869.....คน

จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน.....210.....ครัวเรือน

อาชีพของประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย คำขาย เลี้ยงโคนม รับจ้าง

ผลผลิตของประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน

ผลผลิตด้านการเกษตรและอื่น ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย การเลี้ยงสัตว์ การทำประมง นำนมดิบมาจากการเลี้ยงโคนม การทำพรมเช็ดเท้า

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

กฎระเบียบข้อบังคับ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว

เพื่อให้การบริหาร การจัดการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว ซึ่งก่อตั้งเพื่อส่งเสริมและสร้าง
นิสัย การออม การเสียสละ การเอื้ออาทร และให้เป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพรวม
ทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ของกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว ไว้ดังนี้

ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว”

ที่ตั้งของกองทุน

เลขที่ 54/1 หมู่ 10 ตำบลหนองสาหร่าย

อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

รหัสไปรษณีย์ 30130

โทรศัพท์ 044-314530

ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศ เป็นต้นไป

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
2. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ และเงินรับฝาก
3. เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
4. เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 - (1) เป็นคน มีความซื่อสัตย์ สุจริต
 - (2) เป็นคน ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
 - (3) เป็นคน ไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
 - (4) เป็นคน รู้รัก รู้สามัคคี
5. เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 - (1) เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ
 - (2) เป็นคนเก่งคิด สร้างสรรค์ แก้ไขปัญหา และมีสังขธรรม
 - (3) เป็นคนเก่งงาน ขยันทำงาน และมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ทำงาน
 - (4) เป็นคนเก่งคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คน

แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้.

1. เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนและชุมชนแห่งชาติ
2. เงินกู้ยืม เช่น จากสถาบันการเงินต่าง ๆ
3. ดอกผลหรือผลประโยชน์ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
4. ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
5. เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
6. เงินค่าหุ้น
7. เงินสทบจากกลุ่มออมทรัพย์
8. เงินที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่นใด

คุณสมบัติของสมาชิก

1. เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านท่ามะนาว เป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่า 1 ปี ก่อนการจัดตั้งกองทุน
2. เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และ สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
3. เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
4. เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
5. มีความอดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
6. มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวน หุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน
7. ให้สมัครเป็นสมาชิกในครัวเรือนละ 1 คน และจะต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว เท่านั้น

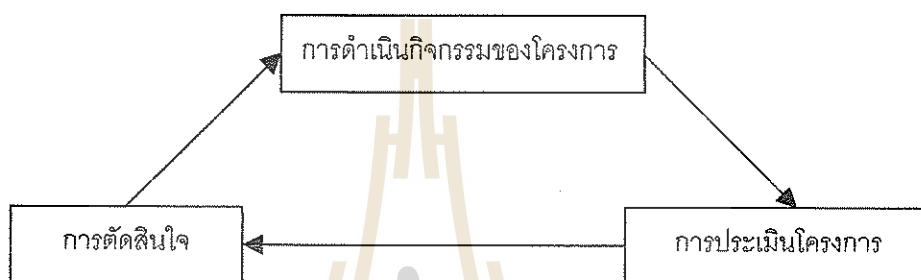
การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ของหมู่บ้านท่ามะนาว หมู่ที่ 10 ตำบลหรงสาหร่าย อำเภอ ช้อง จังหวัดนครราชสีมา จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ดังนี้

การเป็นสมาชิก ซึ่งแต่ละครัวเรือนจะมีสิทธิกู้ได้ครั้งละหนึ่งรายชื่อ หลักทรัพย์ของผู้กู้ ความจำเป็นตามลำดับก่อนหลังและจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินโดยระบุวัตถุประสงค์อย่าง ชัดเจนและต้องมีผู้ค้ำประกันสองคน

2.7 หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมิน แบบซิปปโมเดล

แนวคิดและรูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลด์ บีม (Stufflebeam's CIPP Model) สตัฟเฟิลด์ บีม กล่าวว่า “การประเมินเป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการรวมทั้ง การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ โดยมีแนวคิดพื้นฐานคือ

รูปที่ 2.1 แสดงแนวคิดและรูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลด์ บีม

ความคิดพื้นฐานการประเมินของสตัฟเฟิลด์ บีม

สตัฟเฟิลด์ บีม ได้จำแนกขั้นตอนของการประเมินเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดหรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

และสตัฟเฟิลด์ บีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมินว่ารูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

- การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยี และแผนการของการดำเนินการโครงการ

- การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการที่จะใช้เป็นข้อมูลพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน
- การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้น กับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

2.8 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้วหรือชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตาม การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นภารกิจที่ต้องมีการดำเนินการ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาเพื่อการศึกษาหลักสูตรการจัดการและการประเมิน โครงการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่กำหนดการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยกำหนดให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา ซึ่งจะช่วยในการบริหารจัดการ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับล่างอีกทางหนึ่ง และส่งเสริมให้บัณฑิตที่ต้องการพัฒนาบ้านเกิดมีโอกาสกระทำได้อีกทั้งบัณฑิตได้มีการยกระดับการศึกษาควบคู่กับการปฏิบัติงานในพื้นที่ สมควรให้สถาบันการศึกษาทั้งในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำหลักสูตร โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมทั้งการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ และผู้จบหลักสูตรจะได้รับ “ประกาศนียบัตรบัณฑิต” ซึ่งเป็นการประเมินบัณฑิตดังกล่าวทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยกระบวนการของการศึกษาบัณฑิต เพื่อเข้าไปช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนาและติดตามประเมินผลวิจยนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อสร้างรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตว่างงาน 74,881 คน โดยเฉพาะบัณฑิตในหมู่บ้านชนบท
3. เพื่อสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง
4. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีการประเมินโครงการ

3.1 วิธีการประเมินโครงการ

วิธีการประเมินโครงการ เป็นการประเมินเชิงระบบ โครงการนี้มี 4 ระบบ คือ ประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต ผู้วิจัยใช้ CIPP Model ในการทำงานของกระบวนการนี้

ตารางที่ 3.1 วิธีการประเมินโครงการเชิงระบบ

แนวคิดและรูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model)

สตัฟเฟิลบีม กล่าวว่า “การประเมิน เป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ” โดยมีแนวความคิดพื้นฐาน คือ

และสตัฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมิน ว่า รูปแบบประเมินแบบซีป (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการโครงการ

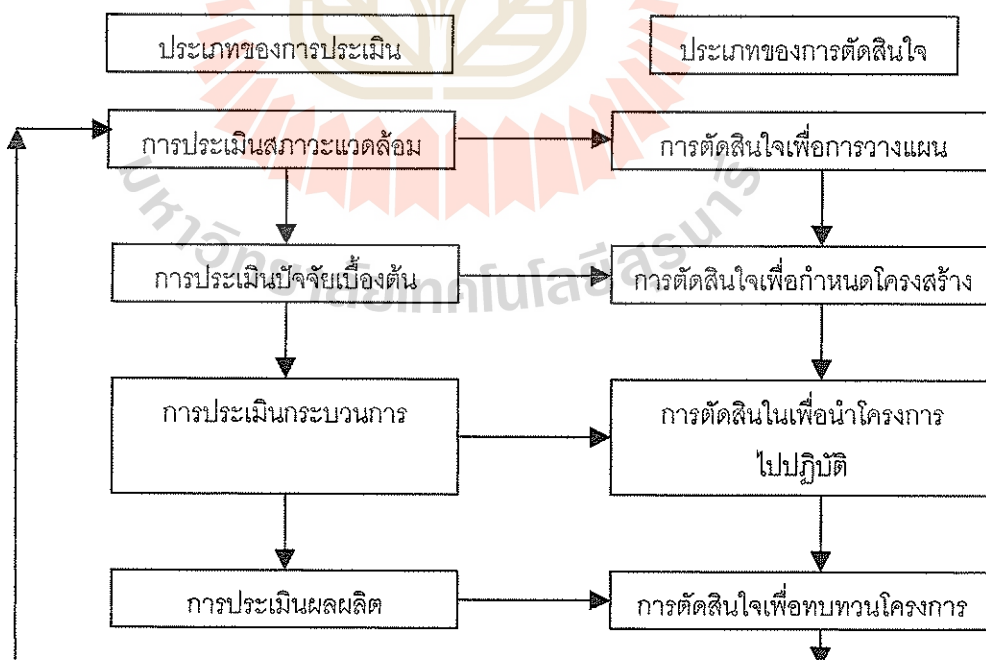
การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

นอกจากนี้ได้สำเนาประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ
3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ ล้มเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

และสตัฟเฟิลบีมได้นำเสนอแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจและประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจ ดังแผนภูมิ 3.1

ตารางที่ 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการประเมินและการตัดสินใจของสตัฟเฟิลบีม

(ชุดวิชา การประเมินเพื่อพัฒนา : 2545 : 91)

3.1.1 ความหมายและประเภทของประชากร

คำว่า ประชากร (Population) ที่มีใช้ในการวิจัยมีความหมายว่า กลุ่มทั้งหมดของสิ่งที่ต้องการศึกษาวิจัย ซึ่งอาจเป็นบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร หน่วยการปกครอง เช่น จังหวัด อำเภอ เป็นต้น หรืออาจเป็นสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ หรือเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น วัตถุ หิน แร่ธาตุต่าง ๆ ก็ได้ ซึ่งมีลักษณะที่ผู้วิจัยสามารถมองเห็นและรับรู้ได้

ประชากรหมู่บ้านท่ามะนาว เป็นประชากรแบบจำกัด คือ ประชากรในหมู่บ้านจำนวน 429 ครัวเรือน ผู้วิจัยสามารถแจ้งนับจำนวนประชากรได้ทั้งหมดว่ามีจำนวนที่แน่นอน

3.1.2 ความหมายของกลุ่มตัวอย่าง

คำว่า กลุ่มตัวอย่าง (Sample or Sampling Group) ในการวิจัยหมายถึง กลุ่มที่ถูกเลือกจากประชากรขึ้นมาเป็นตัวอย่างเพื่อใช้เป็นตัวแทนของประชากรในการศึกษาดังนั้นกลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนของประชากรที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษา ผลการศึกษาที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ย่อมเป็นผลการศึกษาจากประชากรด้วยเช่นกัน กลุ่มตัวอย่างต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการคือ

- 1) วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากร
- 2) ขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร

3.1.3 ความสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง

แนวทางการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง (Sample Survey) ทำได้โดยเมื่อมีการกำหนดประชากรของการศึกษาวิจัยที่ชัดเจนได้แล้ว ในขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling Method) เพื่อสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ต้องการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรที่ดีได้ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสเลือกเท่า ๆ กัน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากหัวหน้าครัวเรือนของแต่ละครอบครัวมาทั้งหมด 20% ของครัวเรือน เนื่องจากเป็นวิธีที่สะดวกไม่ใช้ระยะเวลาและงบประมาณมาก และมีความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างได้และสามารถสรุปผลอ้างอิงจากคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างกลับไปเพื่ออธิบายคุณลักษณะของประชากรได้

3.2 ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล

ตัวชี้วัด

ในการกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์ได้กำหนดตัวชี้วัดตามกรอบความคิดทฤษฎีเชิงระบบหรือตามกรอบการประเมินแบบซิปป์โมเดล (CIPP Model) ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 1 ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้รู้ (หน่วยระบบ A) ได้แก่
 - 1.1) ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
 - 1.2) ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
 - 1.3) ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
 - 1.4) ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)
2. ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการดำเนินการของผู้รู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B) ได้แก่
 - 2.1) ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
 - 2.2) ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
 - 2.3) ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
 - 2.4) ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)

3.2.1 ความหมายของตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด หมายถึง ข้อความที่แสดงหรือระบุประเด็นที่ต้องการประเมินหรือตัวแปรที่ต้องการศึกษานั้น จะบรรลุผลสำเร็จตามเกณฑ์นั้น จะมีสภาพหรือคุณลักษณะที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรมอย่างไร ซึ่งตัวชี้วัดจะมีทั้งในส่วนที่แสดงลักษณะในเชิงปริมาณ และในส่วนที่แสดงลักษณะในเชิงคุณภาพ

3.2.2 สิ่งที่ต้องพิจารณาก่อนการสร้างและพัฒนาตัวชี้วัด

1. ความชัดเจนของประเด็นในการประเมิน กล่าวคือ ประเด็นที่ผู้ประเมินต้องการประเมินมีความชัดเจนที่จะสามารถนำมากำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมได้หรือไม่
2. จำนวนชี้วัด จากการวิเคราะห์ประเด็นในการประเมินนั้น น่าจะมีตัวชี้วัดเพียงตัวเดียวหรือหลายตัว และถ้ามีตัวชี้วัดหลายตัว อาจจะต้องพิจารณาต่อไปอีกว่าตัวชี้วัดเหล่านั้นจะเกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันหรือหลายช่วงเวลา

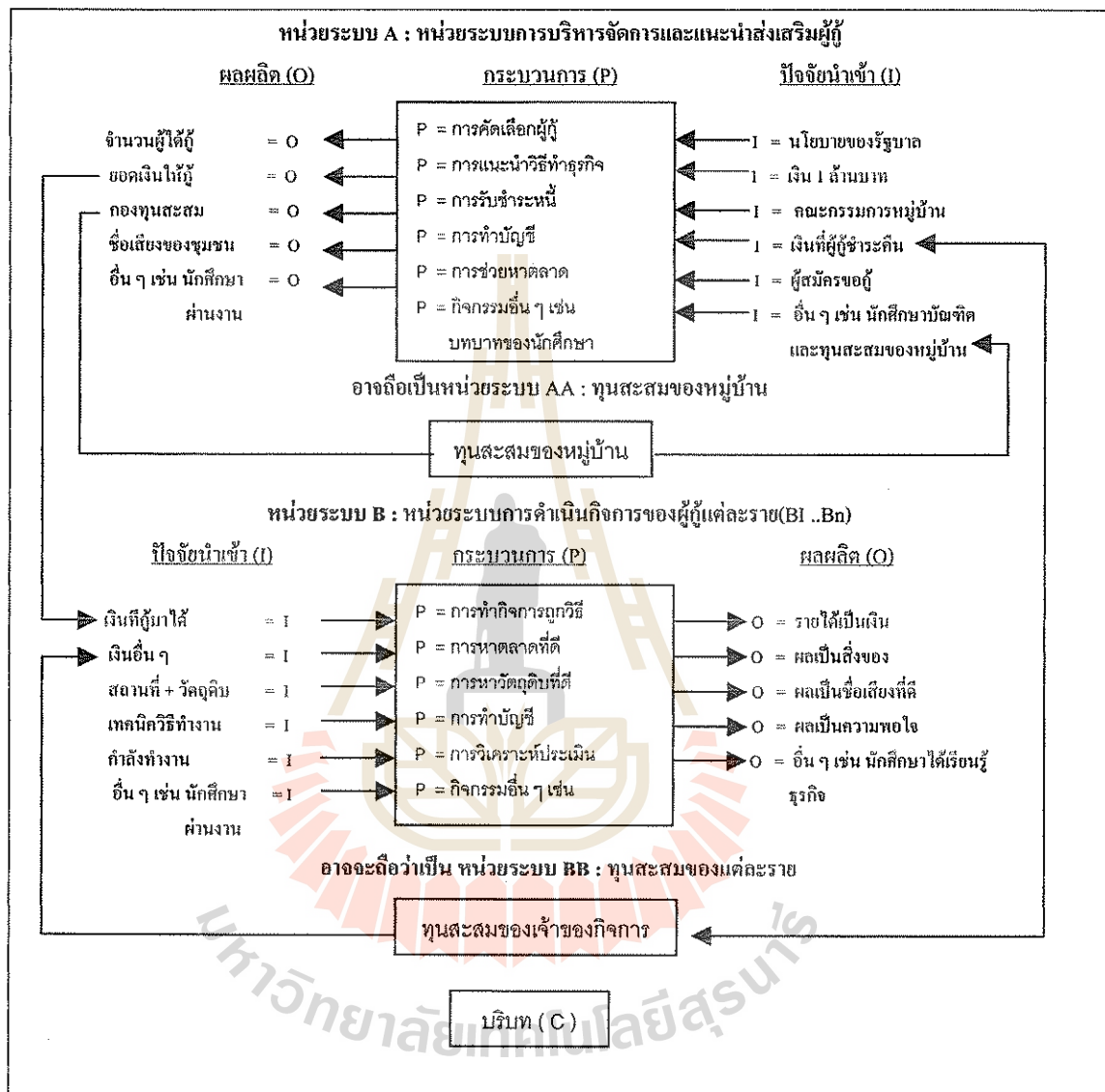
3.2.3 หลักการของการสร้างตัวชี้วัด

ในการสร้างตัวชี้วัดที่ดี จำเป็นต้องมีหลักการที่ใช้เป็นเป้าหมายในการดำเนินการ มีดังนี้

1. เลือกใช้/สร้างตัวชี้วัดที่เป็นตัวแทน หรือที่สำคัญเท่านั้น
2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องพิจารณาข้อมูลที่อยู่ในระบบเป็นสำคัญ
3. คำอธิบาย หรือการกำหนดตัวชี้วัดควรจะเป็นวลีที่มีความชัดเจน
4. ตัวชี้วัดอาจจะกำหนดได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพก็ได้
5. ค่าของตัวชี้วัดในเชิงปริมาณอาจคำนวณหาได้จากการใช้ การเจนนับ อัตราส่วน สัดส่วนร้อยละ ค่าจากการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง หรือค่าการกระจายของข้อมูล เป็นต้น

แผนภาพข้างล่างนี้ แสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ “ซัพพลายโมเดล” ซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

ตารางที่ 3.3 ระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(ชุดวิชาประเมินเพื่อพัฒนา:2545:66 ชุดวิชาการวิจัยชุมชน:2545:163-165 และ ชุดสารนิพนธ์:2545:21,42-49)

ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล

ตัวชี้วัดบริบท หมายถึง ตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมของหน่วยระบบ A เป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน, ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และตัวบ่งชี้อื่น ๆ ในแบบรายงาน บร.1

ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือ ตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ความยากจนของประเทศ
2. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
3. ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
4. สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
5. ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
6. บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคน เรียกว่า ความล่มสลายของท้องถิ่นชนบท
7. ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ
8. อื่น ๆ

เช่น สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน/ชุมชนนี้ สภาพป่าและหนองน้ำสภาพที่ดินทำกินของชาวบ้านในหมู่บ้าน / ชุมชนและตัวบ่งชี้อื่น ๆ ในแบบรายงาน บร.1

ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบไปด้วย ตัวแปรตาม บร.1 ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน/ชุมชน
2. สภาพปัจจุบัน
3. ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน/ชุมชน
4. ด้านวัฒนธรรม
5. ข้อมูลด้านอื่น ๆ (ซึ่งนักศึกษาสามารถกำหนดขึ้นเองจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีในชุดวิชา ที่ 1 “การวิจัยชุมชน” โดยเฉพาะในหน่วยที่ 1 ของชุดวิชานั้น) เช่น

5.1 ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ เช่น การมีหนี้ของชาวบ้าน การมีที่ทำกินของตนเอง, การเช่าที่ทำกิน การมีทัศนคติอยากได้สิ่งนั้น สิ่งนั้นจึงต้องขายทรัพย์สินเดิมหรือกู้หรือยืมสิน, การตลาดสำหรับผลผลิต, และระดับฐานะทางการเงินหรือสินทรัพย์

5.2 วัฒนธรรมประเพณี หรือแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เด่น ๆ ของท้องถิ่น /ชุมชน

5.3 ลักษณะบางประการที่เป็นศักยภาพในด้านดี ซึ่งจะเอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้แก่ชุมชน เช่น ความสามัคคี ความขยัน การมีแหล่งอาหาร เป็นต้น

5.4 ลักษณะบางประการที่สื่อแสดงถึงความไม่เข้มแข็งของชุมชน/ท้องถิ่น เช่น การละทิ้ง การแตกแยกของครอบครัว ความไม่สามัคคี โรคภัยประจำท้องถิ่น เป็นต้น

3.3 ตัวชี้วัดการประเมินโครงการโดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยภาพรวมตามแนวคิดเชิงระบบประกอบไปด้วย 2 หน่วยระบบ ดังนี้

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้
2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

ดังนั้นในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อที่จะประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงเป็นไปตามกรอบความคิดทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งได้รายการตัวชี้วัด ดังนี้

3.3.1 ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator) สำหรับตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ A นี้ ก็คือตัวชี้วัดที่กล่าวมาแล้ว
2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
 - 2.1 นโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
 - 2.2 เงิน 1 ล้านบาท
 - 2.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน
 - 2.4 เงินที่ผู้กู้ชำระคืน
 - 2.5 ผู้สมัครขอกู้
 - 2.6 อื่น ๆ (ซึ่งนักศึกษาสามารถกำหนดขึ้นเอง โดยพิจารณาจากแผนภูมิหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่กล่าวแล้ว

3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วย ตัวแปร ดังต่อไปนี้

- 3.1 การคัดเลือกผู้กู้
- 3.2 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ
- 3.3 การรับชำระหนี้
- 3.4 การทำบัญชี
- 3.5 การช่วยหาตลาด
- 3.6 อื่น ๆ (ซึ่งนักศึกษาสามารถกำหนดขึ้นเอง จากการพิจารณาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านนี้ตามแนวความคิดของ แผนภูมิกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่กล่าวแล้ว

4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่ ตัวแปร
 - ก) จำนวนผู้กู้
 - ข) ยอดเงินให้กู้
 - ค) อื่น ๆ (ซึ่งนักศึกษาสามารถกำหนดขึ้นเอง เช่นเดียวกับที่กล่าวข้างต้น)
- 4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)
 - ก) จำนวนผู้ที่กู้ได้
 - ข) จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน
 - ค) การขยายกิจการของผู้กู้
 - ง) การเกิดกิจการใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่น
 - จ) อื่น ๆ (ซึ่งนักศึกษาคิดขึ้นเอง)
- 4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)
 - ก) กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็งผู้ที่ได้
 - ข) ท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้
 - ค) ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด
 - ง) ท้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ
 - จ) อื่น ๆ

3.3.2 ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินการของผู้ดูแลราย ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.1 ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดบริบทเทคนิคเดียวกับ ตัวชี้วัดระดับประเทศของหน่วยระบบ A

1.2 ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น ซึ่งเน้นตัวชี้วัดบริบทเทคนิคเดียวกับ ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่นของหน่วยระบบ A

1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- ก) ความรู้ความสามารถของผู้ดูแลและครอบครัว
- ข) ทรัพย์สินของผู้ดูแลและเครือญาติ
- ค) หนี้สินธนาคารของผู้ดูแล
- ง) หนี้ภายนอกนอกระบบของผู้ดูแล
- จ) อาชีพหลักของผู้ดูแล
- ฉ) รายได้ของครอบครัว
- ช) ประสบการณ์ในการดำเนินการ
- ซ) อื่น ๆ (นักศึกษากำหนดเองตามที่พบเห็น)

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปร ดังต่อไปนี้

- 2.1 เงินที่กู้มาได้
- 2.2 เงินอื่น ๆ
- 2.3 สถานที่ และวัสดุดิบ
- 2.4 เทคนิควิธีทำงาน
- 2.5 กำลังทำงาน

3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- 3.1 การทำกิจการกู้ยืม
- 3.1 การหาตลาดที่ดี
- 3.2 การหาวัสดุดิบที่ดี
- 3.3 การทำบัญชี
- 3.4 การวิเคราะห์ประเมิน
- 3.5 กิจกรรมอื่น ๆ (ตามที่นักศึกษาพบเห็น)

4 ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่

- ก) รายได้เป็นเงิน
- ข) ผู้กู้ได้ผลิตเป็นสิ่งของ

4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)

- ก) ผู้กู้ได้ขยายกิจการ
- ข) ผู้กู้ได้ทำกิจการด้วยเทคนิควิธีขึ้นอันเนื่องมาจากการได้นักศึกษาค้นคว้าด้วย

ตนเอง

4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact) ได้แก่

- ก) ผู้กู้มีการพึ่งตนเอง
- ข) ผู้กู้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน
- ค) การกลับคืนถิ่นของประชาชน

กล่าวโดยสรุป ตัวชี้วัดประเมินโครงการ โดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B มีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัว ต้องพึ่งผลผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงิน ผู้กู้แต่ละรายต้องส่งคืนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้นเงินที่ผู้กู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

ความสำเร็จของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบเพราะหน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินการของผู้กู้ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้กู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น ให้ทำนองคล้ายกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินกู้ที่ให้กับผู้กู้ ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วยระบบ B จะประสบความสำเร็จด้วย

3.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (ปร.) และแบบเก็บข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติม เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังนี้

- 1) แบบรายงาน ปร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
- 2) แบบรายงาน ปร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)
- 3) แบบรายงาน ปร.3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคนที่มียอดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

- 4) แบบรายงาน บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
- 5) แบบรายงาน บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 6) แบบรายงาน บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 7) แบบรายงาน บร.7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)
- 8) แบบรายงาน บร.8 (โครงการเสริมธุรกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
- 9) แบบรายงาน บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
- 10) แบบรายงาน บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
- 11) แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
- 12) แบบรายงาน บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)
- 13) แบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในลักษณะอื่น ๆ (ถ้ามี โปรดระบุชื่อแบบเก็บข้อมูล)

(ชุดวิทยาสารนิพนธ์ : 2545 : 42)

3.3.4 แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

แนวทางดำเนินงานด้านข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ไม่ได้เน้นความเคร่งครัดในวิธีวิจัยที่จะมุ่งควบคุมการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลแต่มุ่งให้ได้เนื้อหาสาระ และข้อหลักวิชาที่รวบรวมมาได้ ดังนั้น จึงไม่ได้แสดงวิธีการโดยละเอียดโดยการเก็บข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูล สำหรับแต่ละตัวชี้วัดขึ้นอยู่กับลักษณะและธรรมชาติของตัวชี้วัดนั้น ๆ ทั้งตัวชี้วัดของหน่วยระบบบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และตัวชี้วัดของหน่วยระบบ การดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย

วิธีการที่ใช้เก็บข้อมูลและการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ประกอบด้วยหลายวิธีอื่น ได้แก่

- 1) การสัมภาษณ์โดยใช้แบบ บร. ต่าง ๆ
- 2) การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน
- 3) การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม
- 4) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา : 2545: 94 , ชุดวิทยาสารนิพนธ์ : 2545 : 43)

3.3.5 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาได้ด้วยวิธีต่าง ๆ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลในเรื่องเดียวกันมาประมวลเข้าด้วยกัน ถ้าพบว่า มีข้อแตกต่างก็ทำการตรวจสอบกับแหล่งที่มา หรือแหล่งอื่นที่มีความเชื่อถือได้ จากนั้นจึงนำมาเรียบเรียงและจัดเกลาจนได้ประเด็นที่ชัดเจน

3.4 ความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data) เป็นกระบวนการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาจัดกระทำให้เป็นระบบ ระเบียบ เพื่อสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการทำความเข้าใจ แปลความ และสรุปความ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนของการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล การจำแนกประเภทของข้อมูล แล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์โดยการเลือกใช้ค่าสถิติที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ระดับของข้อมูล เป็นต้น แล้วนำข้อมูลนั้น ๆ มาคำนวณด้วยมือ เครื่องคำนวณ หรือเครื่องคอมพิวเตอร์

(ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา : 2545 : 113)

บทที่ 4

ผลการติดตามประเมินโครงการ

4.1 ผลการประเมินบริบท

1. บริบทระดับประเทศ

ในไตรมาสแรกปี 2545 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 3.9 เทียบกับร้อยละ 2.1 ในปี 2544 โดยมีการใช้จ่ายภาครัฐ เป็นแรงผลักดันที่สำคัญของการขยายตัวของเศรษฐกิจ นอกจากนี้การลงทุนภาคเอกชนฟื้นตัวอย่างชัดเจนขึ้น อุปสงค์ต่างประเทศปรับตัวดีขึ้นจากการที่เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวเร็วขึ้น ส่งผลให้การส่งออกของไทยปรับตัวดีขึ้น การผลิตภาคอุตสาหกรรมคาดว่าจะขยายตัวในอัตราที่สูง และกระจายตัวครอบคลุมในหลายสาขาการผลิตมากขึ้น ทั้งการผลิตเพื่อการบริโภคในประเทศและเพื่อการส่งออก ภาคการเกษตรยังอยู่ในเกณฑ์ดี รายได้เกษตรกรขยายตัวสูงตามราคาที่สูงขึ้น เนื่องจากความต้องการของตลาดที่มีอยู่มาก ภาคบริการอยู่ในเกณฑ์ดีเช่นกัน จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติยังขยายตัวอยู่ในเกณฑ์สูง

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจในประเทศและการส่งออกช่วยให้ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปลายไตรมาสแรกของปี 2545 อย่างไรก็ตาม การนำเข้ามีมูลค่า 29.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ลดลงร้อยละ 4.2 จากปีก่อน เนื่องจากราคาลดลง

เสถียรภาพในประเทศอยู่ในเกณฑ์ดี อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานทั่วไปอยู่ในระดับต่ำร้อยละ 0.4 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่ราคาสินค้าในหมวดอาหารไม่มีการขยายตัว โดยเฉพาะราคาข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้งที่ลดลงมาก การว่างงานลดลงต่อเนื่องโดยอัตราการว่างงานเฉลี่ยในช่วง 5 เดือนแรกอยู่ที่ร้อยละ 3.3 เทียบกับร้อยละ 4.5 ในปี 2544

เสถียรภาพในต่างประเทศ ยังคงแข็งแกร่ง คุณค่าการนำเข้าในช่วง 6 เดือนแรกเกินดุล 1.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เมื่อเทียบกับปี 2544 ที่ขาดดุล 0.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ

เงินสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2545 อยู่ในระดับสูงที่ 36.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ (เทียบเท่ามูลค่าการนำเข้า 7.5 เดือน) ภาระหนี้ต่างประเทศโดยรวมลดลงเล็กน้อยตามการลดลงของหนี้ภาคเอกชน และภาคทางการ โดยโครงสร้างหนี้ต่างประเทศยังคงสัดส่วนหนี้ระยะยาวต่อหนี้ระยะสั้นที่ร้อยละ 80 :20

ภาวะเศรษฐกิจรายสาขา

ภาคเกษตร การผลิตภาคเกษตร ครึ่งแรกปี 2545 รายได้จากการขายพืชผลเพิ่มขึ้นเป็นผลทั้งหมดทางด้านราคาและผลผลิต ราคาพืชผลสำคัญในช่วงครึ่งแรก คือ

1. ราคาข้าวเปลือกเข้า 5% เพิ่มขึ้น เนื่องจากอุปทานในท้องตลาดลดลง
2. ราคามันสำปะหลังเพิ่มขึ้นเพราะการผลิต 2544/45 ลดลงมาก
3. ราคายางพารา มีแนวโน้มสูงขึ้นตั้งแต่ต้นปี เนื่องจากความต้องการใช้ยางในต่างประเทศสูงขึ้น และเป็นผลของความร่วมมือด้านยางพารา 3 ประเทศ
4. ราคากลุ่มพืชน้ำมันเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะปาล์มน้ำมัน เนื่องจากผลผลิตในตลาดโลกลดลงมาก
5. ผลผลิตอ้อยเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาในปีก่อนสูง

ปศุสัตว์ ผลผลิตในช่วงครึ่งแรกของปี 2545 เพิ่มขึ้นตามการส่งออกเนื้อไก่ที่ยังขยายตัว ส่วนไข่ไก่และสุกรเข้าสู่ตลาดน้อยลง เพราะสภาพอากาศร้อนในช่วงครึ่งปีแรกเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโต

ประมง ปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็วลดลง ทำให้มีการออกจับสัตว์น้ำมากขึ้น

ภาคอุตสาหกรรม การผลิตภาคอุตสาหกรรมในปี 2545 เพิ่มขึ้นทั้งการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศและต่างประเทศ อุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศที่เพิ่มมากขึ้น ได้แก่ สุรา ปูนซีเมนต์ หอมดอกและผลิตภัณฑ์เหล็กและรถจักรยานยนต์ เนื่องจากอุปสงค์ในประเทศปรับตัวดีขึ้น สำหรับอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออกที่ขยายตัวสูงคือ น้ำตาล ซึ่งเพิ่มขึ้นมากจากปีก่อน เพราะมีวัตถุดิบอ้อยเพิ่มขึ้นมาก นอกจากนี้สินค้าหมวดอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้ากลับมาขยายตัวตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

ภาวะการเงิน

สภาพคล่องและอัตราดอกเบี้ย

ในครึ่งแรกของปี 2545 สภาพคล่องของระบบการเงินโดยรวมยังคงอยู่ในระดับสูง อัตราดอกเบี้ยตลาดเงินปรับลดลง ธนาคารพาณิชย์ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลงในเดือนกุมภาพันธ์ตามอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ปรับลดลงแต่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ปรับลดลงเพียงบางแห่งตามการบริหารสภาพคล่องและต้นทุนของแต่ละธนาคาร เงินฝากยังคงขยายตัวต่อเนื่อง สินเชื่อภาคเอกชนในครึ่งแรกของปีปรับตัวดีขึ้น ฐานเงินและปริมาณเงินปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่องสอดคล้องกับเศรษฐกิจที่ขยายตัวสูงขึ้น

ภาวะอัตราแลกเปลี่ยน เงินบาทเจติยในครั้งแรกของปี 2545 แข็งขึ้นตามการอ่อนค่าของ ดอลลาร์ สหรัฐ. จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐที่มีความไม่แน่นอน และเศรษฐกิจไทยที่ปรับตัว ดีขึ้น

(รายงานเศรษฐกิจและการเงินช่วงครึ่งแรกของปี 2545, สายนโยบายการเงิน.)

(ธนาคารแห่งประเทศไทย, กรกฎาคม 2545.)

งบประมาณปี 45 : ขาดดุลเพิ่มขึ้นแต่ยังคงรักษาวินัยทางการคลัง

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1013 วันที่ 9 เมษายน 2544

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

กรอบงบประมาณรายจ่ายปี 2545 ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในวันที่ 20 มีนาคมที่ผ่านมา โดยอยู่ในวงเงิน 9.73 แสนล้านบาท คิดเป็นการเพิ่มขึ้น 6.3 หมื่นล้านบาท หรือ 6.9 % จากงบประมาณรายจ่ายปี 2544 โดยจัดสรรเป็นงบรายจ่ายประจำ 7.16 แสนล้านบาท, งบลงทุน 2.32 แสนล้านบาท, และรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ 2.5 หมื่นล้านบาท ส่วนรายได้ประมาณไว้ที่ 8.23 แสนล้านบาท ทำให้งบประมาณปี 2545 ขาดดุล 1.5 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณ 2.7 % จีดีพี

โครงสร้างงบประมาณ	2540	2541	2542	2543	2544	2545
1. วงเงินงบประมาณรายจ่าย	944,000.0	830,000.0	825,000.0	860,000.0	910,000.0	973,000.0
อัตราการเปลี่ยนแปลง	12.0	-12.1	-0.6	4.2	5.8	6.9
1.1 รายจ่ายประจำ	528,293.4	519,505.8	519,115.1	635,585.1	676,741.5	716,245.8
อัตราการเปลี่ยนแปลง	9.5	-1.7	12.8	8.4	6.5	5.8
1.2 รายจ่ายลงทุน	391,209.7	279,258.1	233,534.7	217,097.6	221,123.2	231,776.9
อัตราการเปลี่ยนแปลง	19.5	-28.6	-16.4	-7.0	1.9	4.8
1.3 รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้	24,496.9	31,236.1	5,350.2	7,317.3	12,135.3	24,977.3
อัตราการเปลี่ยนแปลง	-27.0	27.5	-82.9	36.8	65.8	105.8
หัก รายจ่ายที่คาดว่าจะเหลือจ่าย	19,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0	n.a.
2. ประมาณการรายได้	925,000.0	782,020.0	800,000.0	750,000.0	805,000.0	823,000.0
อัตราการเปลี่ยนแปลง	9.7	-15.5	2.3	-6.3	7.3	2.2
3. ดุลงบประมาณ	0.0	-47,980.0	-25,000.0	-110,000.0	-105,000.0	-150,000.0
สัดส่วนต่อ GDP	0.0	-0.9	-0.5	-2.1	-1.9	-2.7
4. อัตราการขยายตัวของจีดีพี	10.1	-2.5	-1.5	2.7	7.5	5.0

ตารางที่ 4.1 งบประมาณรายจ่ายและประมาณรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2540-2545

	2540	2541	2542	2543	2544	2545
รายจ่ายดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม	22,160.6	13,858.3	71,018.4	71,686.4	86,952.9	90,480.8
ชำระคืนเงินกู้	24,496.9	31,236.1	5,350.2	7,317.3	12,135.3	24,977.3
รวมรายจ่ายชำระหนี้	46,657.5	45,094.4	76,368.5	79,003.7	99,088.2	115,458.1

ตารางที่ 4.2 ภาระการชำระหนี้

ที่มา : 1. สำนักงานงบประมาณ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ได้วิเคราะห์ประเด็นสำคัญๆ ของงบประมาณปี 2545 ไว้ดังต่อไปนี้

- ❖ แม้ว่ารายจ่ายประจำจะยังคงมีสัดส่วนสูงสุดของงบประมาณรายจ่าย แต่ในงบประมาณปี 2545 สัดส่วนงบรายจ่ายประจำกลับลดลงเล็กน้อย (โดยคิดเป็นร้อยละ 73.6 เทียบกับร้อยละ 74.4 ในงบประมาณ 2544) และยังมีการขยายตัวที่ชะลอตัวลง (กล่าวคือ มีการขยายตัวเพียง 5.8% ลดลงจาก 6.5% ในปีงบประมาณ 2544) นอกจากนี้ งบรายจ่ายประจำ 2545 ยังได้รับการจัดสรรจากงบประมาณรวมส่วนที่เพิ่มในสัดส่วนที่น้อยลงมาก (จากร้อยละ 82.3 ของวงเงินงบประมาณที่เพิ่มในปี 2544 มาเป็นร้อยละ 62.7 ในปี 2545)
- ❖ การที่รายจ่ายดอกเบี้ยถูกนับอยู่ในรายจ่ายประจำ อาจทำให้มองว่ารายจ่ายดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นจะเป็นสาเหตุให้รายจ่ายประจำที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยลดลง อย่างไรก็ตาม เมื่อหักรายจ่ายดอกเบี้ยออกจากรายจ่ายประจำแล้ว พบว่ารายจ่ายประจำที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยไม่ได้ลดลงแต่อย่างใด แต่กลับมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้น ภาระดอกเบี้ยจึงมิได้ทำให้รายจ่ายประจำอื่นลดลง อย่างที่กังวล โดยการเพิ่มของรายจ่ายประจำที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยจำนวนราว 3.5 หมื่นล้านบาทจากปีงบประมาณก่อนหน้านั้น คาดว่าส่วนหนึ่งอาจจะเนื่องมาจากการปรับขึ้นเงินเดือนและการจ่ายเงินพิเศษ (bonus) ให้แก่ข้าราชการตามนโยบายเพิ่มประสิทธิภาพแก่ข้าราชการ

- ❖ ในการพิจารณาความสามารถในการกระตุ้นเศรษฐกิจของรายจ่ายรวมของงบประมาณ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เห็นว่า ควรจะมีการหักรายจ่ายดอกเบี้ยและรายจ่ายชำระคืนเงินกู้ ออกเสียก่อน เนื่องจากรายจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้นส่วนใหญ่จะเป็นการจ่ายให้สถาบันการเงินซึ่งเป็นผู้ลงทุนใหญ่ในพันธบัตรรัฐบาล ซึ่งเม็ดเงินนี้ก็จะไม่ถูกอัดฉีดกลับเข้ามาในระบบเศรษฐกิจมากนัก เนื่องจากสถาบันการเงินยังไม่สามารถขยายสินเชื่อได้ ทั้งนี้ เมื่อหักภาระการชำระหนี้ออกจากงบประมาณรายจ่ายแล้ว พบว่ารายจ่ายสุทธิที่จะไปกระตุ้นเศรษฐกิจในปีงบประมาณ 2545 มีการขยายตัวถึง 5.8% ซึ่งสูงกว่าตัวเลขในปีงบประมาณอื่นๆ ซึ่งสะท้อนถึงความตั้งใจของรัฐบาลในการใช้งบประมาณรายจ่ายในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ

- ❖ แม้ว่างบลงทุนจะมีสัดส่วนต่องบประมาณรายจ่ายรวมที่ลดลง แต่เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของงบลงทุนเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าแล้ว พบว่ามีการขยายตัวที่มากขึ้น กล่าวคือ เพิ่มขึ้น 4.8% เทียบกับปีงบประมาณ 2544 ที่มีการขยายตัว 1.9% เท่านั้น นอกจากนี้งบลงทุนยังได้รับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายในส่วนที่เพิ่ม จากเพียงร้อยละ 8.1 ในปี 2544 มาเป็นร้อยละ 16.9 ในปีงบประมาณ 45 ซึ่งสะท้อนนโยบายของรัฐบาลที่จะใช้งบลงทุนในการกระตุ้นเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ยังมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงบประมาณปี 2545 ดังต่อไปนี้

- ❖ แม้ว่างบประมาณ 2545 จะมีการขาดดุลที่เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2544 มากถึง 43% อย่างไรก็ตาม ศูนย์วิจัยกสิกรไทยเห็นว่า การดำเนินนโยบายขาดดุลยังเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การฟื้นฟูเศรษฐกิจเป็นไปโดยต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการส่งออกของประเทศมีแนวโน้มที่จะชะลอลงตามภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐและญี่ปุ่น การใช้จ่ายเพิ่มของรัฐ จึงเป็นแรงกระตุ้นเศรษฐกิจที่เหลืออยู่เพียงอย่างเดียวในเวลานี้
- ❖ แม้ว่าการขาดดุลงบประมาณในปี 45 จะเพิ่มสูงขึ้น แต่จากปัญหาการชะลอตัวของเศรษฐกิจ รวมทั้งภาวะสภาพคล่องส่วนเกินในระบบที่เป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน และปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในระบบสถาบันการเงินที่ยังคงสูง (แม้ว่าจะมีการโอน

หนี้ NPL ไปยัง TAMC แล้ว แต่ก็คาดว่า สัดส่วน NPL ของระบบแบงก์ก็ควรจะยังคงสูงราว 9-10%) ทำให้คาดว่า อัตราดอกเบี้ยในระบบในปีงบประมาณ 2544-45 ก็ยังไม่น่าจะมีการปรับขึ้นมากนัก ในขณะที่ สถาบันการเงินก็อาจจะสามารถปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมหลังการโอนหนี้ NPLs ออกจากสถาบันการเงินไป TAMC ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยก็น่าจะยังคงอยู่ในระดับต่ำในปีนี้ และคงจะต่อเนื่องไปจนถึงปี 2545 ซึ่งก็หมายความว่า การขาดดุลงบประมาณในปี 2545 คงจะไม่ส่งผลกระทบต่อทิศทางอัตราดอกเบี้ยในระบบมากนัก และย่อมที่จะเป็นผลดีต่อการกระจายดอกเบี้ยของรัฐบาลเองด้วย กล่าวคือ การเข้ามากู้ยืมเพื่อชดเชยการขาดดุลในปีงบประมาณ 2545 ไม่น่าจะทำให้ตลาดเงินมีความตึงตัวจนทำให้อัตราดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้นมากนัก จนทำให้การลงทุนต้องลดลง (Crowd out effect) หรือทำให้หน้าที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น

❖ อนึ่ง แม้ว่าภาระดอกเบี้ยจะยังไม่เป็นปัญหาในปีงบประมาณนี้ แต่ในช่วงปีงบประมาณถัดๆ ไป ภาระดอกเบี้ยจ่ายก็อาจจะกลายมาเป็นปัญหาได้ ซึ่ง ศูนย์วิจัยกสิกรไทยเห็นว่า รายจ่ายดอกเบี้ยในปีงบประมาณต่อๆ ไปก็อาจจะเพิ่มสูงขึ้นอีก อันเป็นผลจากแนวโน้มการขาดดุลงบประมาณของรัฐบาล โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่าคงจะต้องขาดดุลต่อเนื่องกันไปอีกหลายปี และจากการที่อัตราดอกเบี้ยอาจจะทยอยปรับขึ้นเมื่ออัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ซึ่งการปรับขึ้นของอัตราดอกเบี้ยก็จะทำให้ภาระดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ หากการจัดเก็บรายได้ได้น้อยกว่าเป้า การขาดดุลงบประมาณก็จะมากกว่าที่คาด อันจะทำให้เกิดการกู้ยืมและส่งผลต่อเนื่องให้มีรายจ่ายดอกเบี้ยที่เพิ่มสูงขึ้นไปอีกในปีงบประมาณถัดๆ ไป ซึ่งภาระดอกเบี้ยที่สูงขึ้นก็น่าจะนำไปสู่ความจำเป็นที่จะต้องปรับลดรายจ่ายลงทุนในปีงบประมาณถัดๆ ไป อย่างไรก็ตาม การที่คณะรัฐมนตรีได้มีการอนุมัติเพิ่มภาษีสรรพสามิตจาก 35% เป็น 45% ในวันที่ 27 มีนาคม ที่ผ่านมา และยังจะมีการเพิ่มภาษีเพื่อสุขภาพอีก 2% ในเดือนมิถุนายน ก็น่าจะเพิ่มความเป็นไปได้ที่การจัดเก็บรายได้จะเป็นไปตามเป้า และการขาดดุลจะไม่เกินกว่าที่คาด

❖ การขยายตัวที่มากขึ้นของงบลงทุนในปีงบประมาณ 2545 ตลอดจนการที่งบลงทุนได้รับการจัดสรรจากงบประมาณส่วนที่เพิ่มในสัดส่วนที่มากขึ้นกว่าปีก่อนหน้า ก็นับว่าเป็นสัญญาณที่ดีต่อแนวโน้มของงบลงทุนในอนาคต และแสดงให้เห็นว่ารัฐได้เล็งเห็นความสำคัญของรายจ่ายลงทุนมากขึ้น ในขณะที่การลดลงของสัดส่วนของงบลงทุนใน

งบรายจ่ายรวม ก็เป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่รายจ่ายชำระคืนหนี้เงินกู้มีขนาดเพิ่มขึ้นมากกว่าเท่าตัวจากปีงบประมาณก่อนหน้า

- ❖ นอกจากนี้ การที่งบรายจ่ายสุทธิหลังหักภาระการชำระหนี้ในปีงบประมาณ 2545 มีการขยายตัวถึง 5.8% ซึ่งสูงกว่าตัวเลขในปีงบประมาณอื่น ๆ ก็เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า รัฐก็ยังมีการจัดสรรงบประมาณที่ดี โดยแม้ว่ารัฐจะมีภาระการชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น แต่รัฐก็ได้ระดมเงินให้ภาระการชำระหนี้ไปเบียดบังรายจ่ายที่จะไปกระตุ้นเศรษฐกิจแต่อย่างใด ซึ่ง ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เห็นว่า สมควรและมีความจำเป็น เนื่องจากการที่ภาคการส่งออกและการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนในประเทศมีแนวโน้มชะลอตัวลง การใช้จ่ายภาครัฐจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่เหลืออยู่ ที่จะช่วยผลักดันให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่องได้
- ❖ ในด้านรายจ่ายประจำปีนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เห็นว่า สัดส่วนของรายจ่ายประจำต่องบประมาณรายจ่ายรวมและอัตราการขยายตัวของงบรายจ่ายประจำ ที่ลดลงจากปีงบประมาณก่อนหน้า รวมถึงการที่งบรายจ่ายประจำได้รับการจัดสรรจากงบประมาณส่วนที่เพิ่มในสัดส่วนที่น้อยลงมาก น่าจะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความระมัดระวังของรัฐบาลในการใช้จ่าย และการให้ความสำคัญของการรักษาวินัยทางการคลัง ซึ่ง ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เห็นว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสม
- ❖ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในปัจจุบัน ภาระหนี้ของ TAMC จะไม่ถูกนับรวมในหนี้สาธารณะตามคำนิยามที่ใช้ แต่ในอนาคต หาก TAMC และกองทุนฟื้นฟูฯ ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันไม่สามารถจ่ายหนี้ได้แล้ว ภาระหนี้ดังกล่าวก็จะต้องกลับมาตกอยู่ที่รัฐบาลและเป็นภาระในงบประมาณอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งก็อาจจะทำให้ภาระดอกเบี้ยสูงขึ้นมากจนไปเบียดบังรายจ่ายสำคัญส่วนอื่น เช่น งบลงทุน ซึ่งเป็นรายจ่ายสำคัญต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ดังนั้น เพื่อความชัดเจนในการดำเนินนโยบาย ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เห็นว่า รัฐบาลควรแสดงความชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวตั้งแต่ตอนนี้ เพื่อไม่ให้ตลาดเกิดคำถาม หรือมีความสับสนในภายหลัง ว่าใครจะเป็นผู้รับภาระของ TAMC และกองทุนฟื้นฟูฯ

โดยสรุปแล้ว ศูนย์วิจัยกสิกรไทยเห็นว่า แม้ว่างบประมาณปี 2545 จะมีการขาดดุลที่มากกว่าปีงบประมาณก่อนหน้าถึง 43% แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่ารัฐยังมีความพยายามที่จะรักษาวินัยทางการคลังไว้ โดยจะสังเกตได้จากการขยายตัวและสัดส่วนต่อบริษัทรายจ่ายรวมที่ลดลงของงบรายจ่ายประจำ นอกจากนี้ การขยายตัวที่เพิ่มขึ้นของงบลงทุน ก็แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อการลงทุนภาครัฐ

ส่วนประเด็นปัญหาที่ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เห็นว่าน่าเป็นห่วงก็คือ ภาระดอกเบี้ยที่มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งแม้ว่าในปีงบประมาณ 2545 นี้ ภาระดอกเบี้ยจ่ายจะยังไม่สูงมากจนไปเบียดบังรายจ่ายอื่น ๆ แต่เมื่อพิจารณาแนวโน้มการใช้งบประมาณขาดดุลในอนาคตเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ และอัตราดอกเบี้ยในอนาคตที่อาจจะปรับสูงขึ้นเมื่อเศรษฐกิจมีการฟื้นตัว รวมถึงภาระดอกเบี้ยของ TAMC ซึ่งอาจจะต้องตกมาเป็นภาระของรัฐบาลแล้ว ภาระดอกเบี้ยจ่ายในปีงบประมาณถัด ๆ ไปก็อาจจะมากขึ้นไปเรื่อย ๆ จนไปเบียดบังรายจ่ายอื่น โดยเฉพาะงบลงทุนในปีงบประมาณถัด ๆ ไปได้ นอกจากนี้ หากการจัดเก็บรายได้เป็นไปต่ำกว่าที่คาด การขาดดุลและการกู้ยืมก็อาจจะมากกว่าที่คาด นำไปสู่ภาระดอกเบี้ยที่มากขึ้นไปอีก อย่างไรก็ตาม มาตรการเพิ่มภาษีสรรพสามิตจาก 35% เป็น 45% และการเพิ่มภาษีเพื่อสุขภาพอีก 2% ก็น่าจะเพิ่มความเป็นไปได้ที่การจัดเก็บรายได้จะเป็นไปตามเป้า และการขาดดุลจะไม่เกินกว่าที่คาด

ดังนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เห็นว่า แนวทางที่ดีที่สุดน่าจะเป็นการเร่งกระตุ้นให้เศรษฐกิจฟื้นตัวเร็ว เพราะหากการชะลอตัวของเศรษฐกิจไทยต้องยืดเยื้อออกไปแล้ว ภาระทางการคลังและปัญหาหนี้สาธารณะในปีงบประมาณถัด ๆ ไป ก็อาจจะเพิ่มมากขึ้นจนเป็นตัวถ่วงภาวะเศรษฐกิจและการเงินของประเทศได้

ดังนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จึงเห็นด้วยกับการดำเนินการฟื้นเศรษฐกิจต่าง ๆ เช่น มาตรการส่งเสริมการส่งออก, มาตรการกระตุ้นธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ฯลฯ และอยากให้รัฐบาลเร่งดำเนินการในเรื่องดังกล่าวโดยเร็ว เพื่อลดโอกาสที่การชะลอตัวของเศรษฐกิจจะดึงให้ฐานะทางการคลังของรัฐบาลเข้าสู่ภาวะวิกฤติเหมือนที่เกิดขึ้นกับญี่ปุ่นในขณะนี้

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

ปี 2538 - 2539 ที่เงินตราสำรองสูงถึงระดับ 35,000-39,000 ล้านดอลลาร์ เมื่อสิ้นปี 2539 วงเงินกู้ยืมสูงถึงประมาณ 90,000 ล้านดอลลาร์ ของเอกชน 72,000 ล้านดอลลาร์ของรัฐ 18,000 ล้านดอลลาร์ เมื่อถึงกำหนดการชำระหนี้โดยเฉพาะหนี้ระยะสั้นที่ต้องชำระภายในปี 2540 - 2541 ซึ่งมีอยู่ถึงประมาณ 48,000 ล้านดอลลาร์ (ทั้งหมดเป็นหนี้ของเอกชน) มีผลทำให้ค่าเงินบาทตกต่ำและต้องปล่อยให้ค่าเงินบาทลอยตัวในที่สุด เมื่อ 2 กรกฎาคม 2540 เป็นสถานการณ์ที่บ่งชี้ว่า เงินสำรองที่มีอยู่ไม่พอชำระหนี้ถ้าเงินสำรองไปใช้หนี้หมดหลักประกันค่าเงินบาทก็ต้องหมดไปด้วย จึงนำไปสู่ภาวะวิกฤตทางการเงินและเศรษฐกิจ การขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ เพื่อชำระหนี้สำรองที่มีอยู่เดิมก็ร่อยหรอลง ค่าเงินบาทตกต่ำความเชื่อถือในสถาบันการเงินหดหาย ลูกค้าถอนเงินออก สถาบันการเงินที่เหลืออยู่ขาดสภาพคล่องผู้ลงทุนกู้เงินไม่ได้ การลงทุนชะงักงัน การว่างงานเพิ่มขึ้นเกิดปัญหาสังคมตามมารัฐบาลหาทางออกไม่ได้ การว่างงานซึ่งประมาณว่ามีถึง 2 ล้านคน

(การจัดการและการวางแผนธุรกิจ, 2545: 136-137)

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)

นโยบายของรัฐบาลจากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 แสดงเจตนารมณ์ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งมั่นที่จะสร้างเสถียรภาพและความมั่นคง ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศ และการส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรง รัฐบาลมีนโยบายชัดเจนที่จะส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้มีความเข้มแข็งพร้อม ๆ ไปด้วยการเร่งสร้างผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) รายใหม่ เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ อันเป็นฐานภาษีให้กับต่างประเทศในระยะยาว จากนโยบายได้

กำหนดแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

1. คณะรัฐมนตรีเห็นชอบจัดตั้งธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs Development Bank) จึงอนุมัติหลักการให้ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อแปรสภาพบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) เป็นธนาคารเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้กับอุตสาหกรรม และวิสาหกิจขนาดย่อม (SMEs) ทั้งในรูปเงินกู้และการค้าประกันสินเชื่อ นอกเหนือจากการจัดตั้ง กองทุนร่วมเพื่อเป็นแหล่งเงินทุน สำหรับอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม(SMEs)

2. มอบหมายให้ธนาคารพาณิชย์ของรัฐ เร่งรัดปล่อยสินเชื่อให้กับอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)

3. ลดภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เฉพาะกรณีที่ผู้ประกอบการมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่เกิน 6 ล้านบาท จากอัตราภาษีปัจจุบัน 30% เป็นดังนี้

3.1 อุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีกำไรไม่เกิน 1 ล้านบาท เสียภาษี 20%

3.2 อุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีกำไรไม่เกิน 1 - 3 ล้านบาท เสียภาษี 25%

3.3 อุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีกำไรไม่เกิน 3 ล้านบาทขึ้นไป เสียภาษี 30%

4. ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) เพื่อจูงใจให้นำเงินไปลงทุนในกิจกรรมอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในการเติบโตดังนี้

4.1 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้สำหรับรายได้ที่เป็นเงินปันผลหรือผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้นที่ธุรกิจเงินร่วมลงทุนได้รับ

4.2 ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผลและผลประโยชน์จากการโอนหุ้นที่ผู้ลงทุนได้รับจากการลงทุนในธุรกิจเงินร่วมลงทุน การสนับสนุน อุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของรัฐบาล

(การจัดการและการวางแผนธุรกิจ, 2545: 223-225)

วัตถุประสงค์หลักที่รัฐบาลให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) คือ

1. ให้อุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในการแข่งขัน ได้เกิดและเพิ่มจำนวนขึ้น

2. ให้อุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ที่มีอยู่สามารถอยู่รอดและพัฒนาตัวเองให้สามารถแข่งขันต่อไป

3. ให้อุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) มีขีดความสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

(จินตนา บุญบงการ, 2545: 214)

1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

ในช่วงปี 2531- 2539 คือยุคทองของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสัดส่วนของสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกสูงถึงร้อยละ 74-75 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด แต่ปรากฏว่ายอดขาดดุลการค้ากลับสูงขึ้น โดยเฉพาะจากปี 2535 เป็นต้น มาเพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจซึ่งประมาณร้อยละ 50-60 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรม การขาดดุลการค้า ประมาณ 10,000 –12,000 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 4-5 ของ GDP (ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ) แต่ถึงยุคทองของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม ปรากฏว่าการขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้นเป็นประมาณร้อยละ 8-9 ของ GDP (ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ) การขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นำไปสู่ปัญหาการขาดดุลบัญชีสะพัด (ดุลการค้าและดุลบริการ) เพราะรายได้จากภาคบริการ ในที่สุดแล้วก็ไม่เพียงพอที่จะนำมาชดเชยดุลการค้า ยิ่งการนำเข้าและการส่งออกของไทยต้องพึ่งการขนส่งของบริษัทเดินเรือจากต่างประเทศ จึงต้องเสียค่าระวางเรือและค่าประกันภัยให้ ต่างประเทศมากขึ้นยังมีการส่งออก-นำเข้ามากขึ้น ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ก็ยิ่งมากขึ้น ดังนั้น ในปี 2538-2539 ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลสูงมากถึงประมาณร้อยละ 9 ของ GDP (ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ)

(การจัดการและการวางแผนธุรกิจ, 2545 : 136)

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

ด้านสินค้าการเกษตร ดูเหมือนจะเกือบล่มสลายระหว่างไทยกับจีน เพราะว่าจีนนำเข้าจากไทยเป็นพวกข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา สินค้าประมง น้ำตาล ซึ่งไม่ได้มาแข่งอะไรกับเราเรานำเข้าจากจีนส่วนใหญ่ก็เป็นพวกผลไม้เมืองหนาว เช่น แอปเปิ้ล ข้าวโพด ฉะนั้นโดยภาพรวมแล้ว ถ้ามีการจัดทำเขตการค้าเสรี ไทย – จีน ประเทศไทย ควรจะได้ประโยชน์ในด้านอุตสาหกรรมบางเรื่อง ประเทศทั้งสอง อาจจะได้ประโยชน์ร่วมกันคือการนำเข้าวัตถุดิบจากจีนอาจจะถูกลงทำให้ต้นทุนการผลิตนั้นต่ำลง แต่ว่าในด้านของสินค้าอุตสาหกรรมนั้น ไทยคงจะต้องเจรจากับจีนเพื่อที่จะให้มีการยืดหยุ่นที่จะปกป้อง ผลกระทบในทางลบอันนี้ แต่ในที่สุดแล้วก็จะนำไปสู่คำถามที่ว่า มีมากน้อยเพียงใด ความเป็นไปได้ที่จีนจะยอมทำเขตการค้าเสรีทวิภาคี กับไทย

(มติชนสุดสัปดาห์, 15 กรกฎาคม 2545 : 28-29)

1.1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

ประชุมคณะกรรมการกบับดูแลและติดตามการดำเนินการตามนโยบายพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย ที่ประชุมได้รับทราบผลการดำเนินงานตั้งแต่ 1 ต.ค. 44 – 31 พ.ค. 45 พบว่า มีเกษตรกรขอลาออกจากโครงการพักชำระหนี้ทั้งสิ้น 119,360 ราย คิดเป็นเงิน 6,585 ล้านบาท แบ่ง

เป็นเกษตรกรขอลาออกจากการพักชำระหนี้ทั้งสิ้น 31,395 ราย เป็นเงิน 1,895 ล้านบาท และลดภาระหนี้ 87,965 ราย เป็นเงิน 4,690 ล้านบาท ทำให้จำนวนสมาชิกเหลือเพียง 2.19 ล้านราย คิดเป็นเงิน 51,143 ล้านบาท และผู้ขอลดภาระหนี้ 1.05 ล้านราย คิดเป็นเงิน 36,599 ล้านบาท สำหรับสาเหตุที่สมาชิกโครงการลดลง คือต้องการกู้เงินเพื่อขยายการผลิตเพราะการเกษตรที่เข้าโครงการพักชำระหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จะไม่ได้กู้เงินอีกและต้องการกู้เงินเพิ่มมากกว่า 100,000 บาท เพราะเกษตรกรที่เข้าโครงการลดภาระหนี้จะกู้เงิน 100,000 บาทไม่ได้ ที่ประชุมยังได้รับทราบโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังพักชำระหนี้ โดยขอให้กระทรวงเกษตรฯ เร่งรัดดำเนินการ และจัดสรรงบประมาณให้กับจังหวัดไปใช้ฟื้นฟูอาชีพให้ทันในฤดูกาลผลิต โดยกลุ่มเป้าหมายที่ต้องเข้าไปดำเนินการคือเกษตรกรที่เข้าโครงการพักชำระหนี้

(ไทยรัฐ, 13 กรกฎาคม 2545 : 8)

1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท

หรือเรียกว่าความล่มสลายของท้องถิ่นชนบทจากการที่ชาวชนบทได้รับผลตอบแทนจากที่ดินและการเกษตรลดลง แม้ว่าจะใช้แรงงานมากขึ้น ทำให้ต้องอพยพจากชนบทเข้าไปหางานทำในเมืองหรือในต่างประเทศ ชาวชนบทจำนวนมากต้องหัน มาหารายได้เพิ่มเติมจากการรับจ้างและการทำงานนอกภาคการเกษตร บางส่วนก็ได้เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ผู้ที่แข็งแรงพึ่งตนเองได้ อันหมายถึงคนหนุ่มคนสาวในวัยทำงานจำนวนมาก ได้ละทิ้งถิ่นฐานเป็นการถาวรหรือชั่วคราว ในหมู่บ้านจึงเหลือแต่คนชรา แม่บ้านและเด็ก ๆ เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งคนเหล่านี้พึ่งตนเองได้น้อยและต้องขึ้นต่อหรือพึ่งพิงผู้อุปถัมภ์มากเป็นพิเศษ จึงไม่จำเป็นที่น่าสงสัยว่าเหตุใดในระยะ 10 ปี มาแล้ว ซึ่งมีการอพยพของคนในวัยทำงานออกจากหมู่บ้านเป็นจำนวนมาก จึงกลายเป็นท้องถิ่นชนบทให้จมอยู่กับความหวัง

(วิทยาสังคมไทย, 2538: 25,157)

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

ค่านิยมทางวัฒนธรรมจากต่างประเทศเป็นที่แพร่หลายในประเทศไทย ก็คือเรื่องวาเลนไทน์เดีย หรือวันวาเลนไทน์ เป็นวันแห่งความรัก วันวาเลนไทน์ เป็นที่รู้จักกันทั่วไป ในโรงเรียนต่าง ๆ เป็นเรื่องเกร่อ แม้แต่ในวารสารทางด้านธุรกิจก็เอาแสดงออก ปรากฏว่าเด็กในสมัยปัจจุบันนี้จำนวนไม่น้อย รู้จักวันคริสต์มาส วันวาเลนไทน์ ว่าเมื่อไร ทำอะไร แต่ไม่รู้เลยว่า วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา คือวันอะไรและเมื่อไร อันนี้ก็เป็นน่าสังเกตในด้านของวัฒนธรรม

(ประยุทธ์ ปยุตโต, 2538, 90)

2. บริบทชุมชนหรือบริบทท้องถิ่น

ก) ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านท่ามะนาว หมู่บ้านท่ามะนาวในสมัยก่อนนี้จะมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้จำพวกป่าดงพญาเย็น ป่าดงดิบ มีต้นไม้มากมายหลายชนิดขึ้นเต็มไปหมด และที่เป็นจุดเด่นและน่าแปลกใจ ก็คือจะมีต้นมะนาวเป็นจำนวนมากขึ้นอยู่ตามสองฝั่งคลองตลาดสายในเขตพื้นที่ท่ามะนาว และนี่ก็เป็นที่มาของชื่อหมู่บ้านท่ามะนาว สำหรับหมู่บ้านท่ามะนาวก็มีอายุนับ 80 ปี แล้วถึงปัจจุบันนี้ ก็ถือว่าเป็นหมู่บ้านที่เก่าแก่หมู่บ้านหนึ่ง และสำหรับชาวบ้านที่มาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านนี้เป็นกลุ่มแรกหรือจะเรียกว่าผู้บุกเบิกป่าก็เป็นชาวบ้านจากหมู่บ้านทาสตาลเดี่ยว อ. แก่งคอย จ. สระบุรี ที่อพยพหนีความแห้งแล้งจากหมู่บ้านเดิมเพื่อมาหาที่อยู่ใหม่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มากกว่า

ข) สภาพปัจจุบัน ของหมู่บ้านท่ามะนาวเป็นหมู่บ้านที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีประชากรมาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความเจริญขึ้นอย่างรวดเร็วขึ้นอย่างรวดเร็ว มีถนนลาดยางจากตัวอำเภอถึงหมู่บ้าน และในหมู่บ้านก็มีถนนคอนกรีต ท่วหมู่บ้านมีน้ำใช้อย่างสมบูรณ์และมีไฟฟ้าใช้ทั่วครอบครัว สภาพแวดล้อมก็สะอาดปลอดภัย สำหรับแหล่งน้ำที่มีอยู่ในหมู่บ้านท่ามะนาวก็มีดังนี้

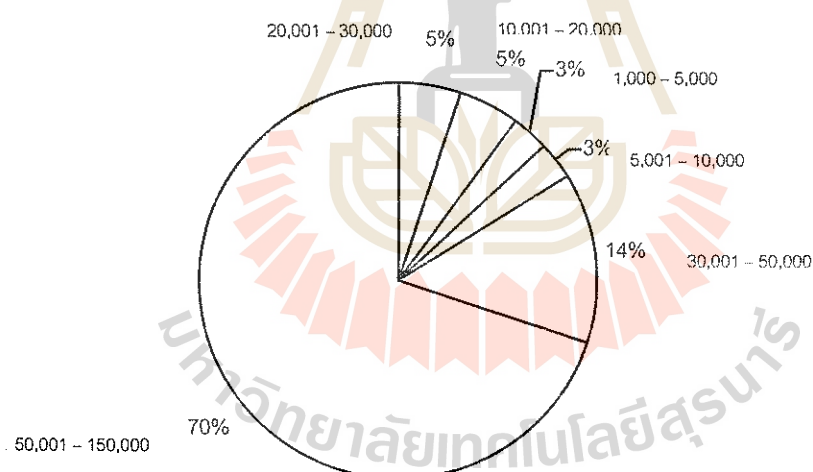
แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
บ่อน้ำตื้น	1 บ่อ	/	
บ่อน้ำบาดาล	195 บ่อ	/	
คลองน้ำ	1 แห่ง	/	
ประปา	5 แห่ง	/	

ตารางที่ 4.3 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ

ค) สำหรับเศรษฐกิจภายในชุมชนหมู่บ้านท่ามะนาวถือว่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีมาก เพราะประชาชนส่วนใหญ่จะอยู่ในฐานะปานกลาง – ดีมาก มีอาชีพที่มั่นคง และขยันทำมาหากินไม่เกียจคร้าน มีการผลิตสินค้าในหมู่บ้าน เช่น การทำน้ำปลา การทำยาสระผม การทำพรมเช็ดเท้า รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปีในแต่ละครอบครัว

จำนวน (บาท)	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ
1,000 – 5,000	5	3
5,001 – 10,000	5	3
10,001 – 20,000	10	5
20,001 – 30,000	12	5
30,001 – 50,000	30	14
50,001 – 150,000	148	70

ตารางที่ 4.4 แสดงรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านท่ามะนาวต่อปี

รูปที่ 4.1 แสดงรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านท่ามะนาวต่อปี

ง) ด้านวัฒนธรรมประเพณี

ประชาชนหมู่บ้านท่ามะนาว ใช้ภาษาพูดพื้นบ้าน มีภาษาไทย- ลาว, ไทย-โคราช ภาษาไทย มีวัด เป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านชื่อวัดท่ามะนาว ในหนึ่งปีหมู่บ้านท่ามะนาว จะมีการทำบุญหรืองานประเพณีคือ

เดือน กุมภาพันธ์ ทำบุญประเพณี มาฆบูชา

เดือน เมษายน ทำบุญประเพณี งานบุญสงกรานต์, ทำบุญหมู่บ้าน, สรงน้ำพระ, รดน้ำผู้สูงอายุ

เดือน พฤษภาคม ทำบุญประเพณี วันวิสาขบูชา ไปทำบุญใส่บาตรที่วัด

เดือน กรกฎาคม ทำบุญประเพณี วันเข้าพรรษาทำบุญ, วันอาสาฬหบูชา, เวียนเทียน

เดือน สิงหาคม ทำบุญประเพณี วันแม่แห่งชาติ, จัดงานวันแม่ จุดเทียนถวายพระพร

เดือน ตุลาคม ทำบุญประเพณี วันออกพรรษา, กวนข้าวทิพย์, ตักบาตรเทโว

เดือน พฤศจิกายน ทำบุญประเพณี วันลอยกระทง

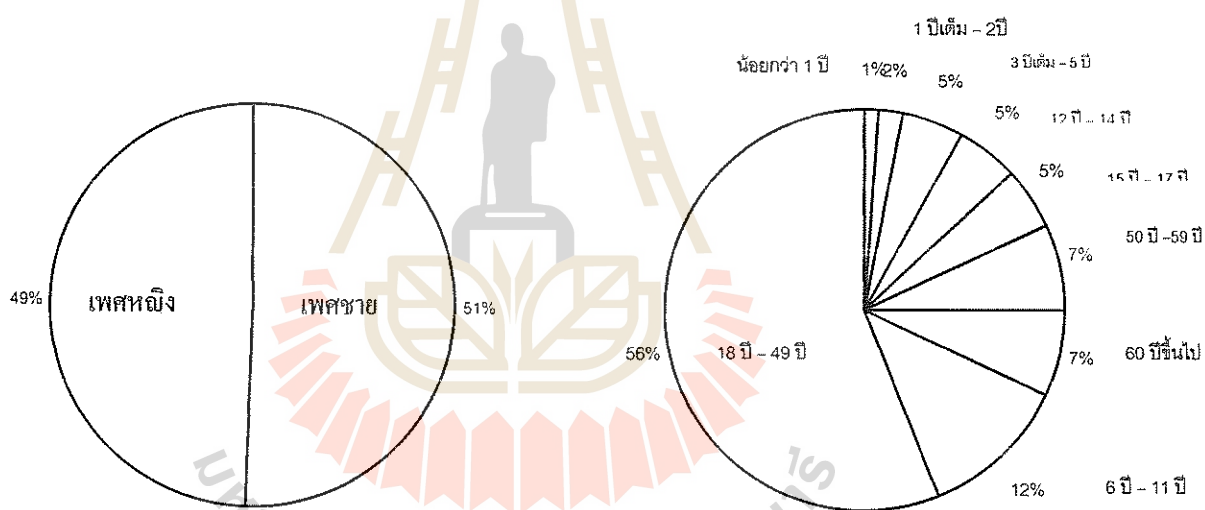
เดือน ธันวาคม ทำบุญประเพณี วันขึ้นปีใหม่ ทำบุญตักบาตรที่วัด

จ) ลักษณะประชากร

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	ชาย	หญิง	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	440		440	51%
หญิง		429	429	49%
2. อายุ				
น้อยกว่า 1 ปีเต็ม	6	4	10	1%
1 ปีเต็ม – 2 ปี	10	7	17	2%
3 ปีเต็ม – 5 ปี	18	23	41	5%
6 ปีเต็ม – 11 ปี	56	52	108	12%
12 ปีเต็ม – 14 ปี	20	21	41	5%
15 ปีเต็ม - 17 ปี	24	16	40	5%
18 ปีเต็ม – 49 ปี	247	241	488	56%

50 ปีเต็ม – 59 ปี	28	32	60	7%
60 ปีเต็มขึ้นไป	31	33	64	7%
รวมทั้งหมด	440	429	869	100%
3. จบการศึกษา				
ภาคบังคับ			255	34%
มัธยมศึกษาตอนต้น			249	33%
มัธยมศึกษาตอนปลาย			198	27%
ปวส.			30	4%
ปริญญาตรี			10	1%
รวม			742	100%

รูปที่ 4.2 แสดงจำนวนประชากร

รูปที่ 4.3 แสดงช่วงอายุของประชากร

4.2 ผลการประเมินโครงการโดยรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองโดยภาพรวม มีดังนี้

1. ผลการประเมินหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

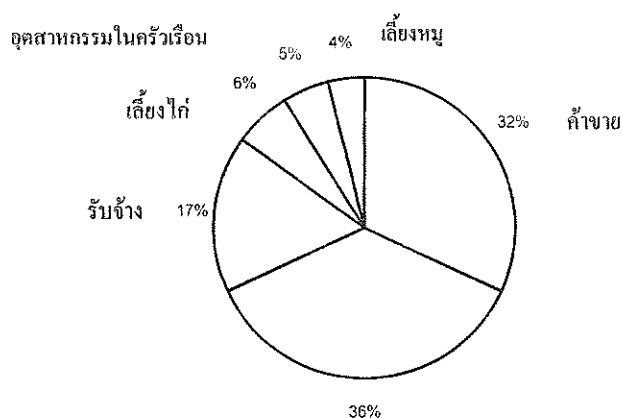
ก) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า ในตอนแรกก็จะมีประชาชนเพียงก็จะจะมีประชาชน

เพียงบางส่วนที่เข้าใจนโยบายของกองทุนหมู่บ้าน และเมื่อได้มีการเปิดเวทีชาวบ้านได้มีการอธิบายถึงนโยบายของกองทุนหมู่บ้านอย่างละเอียดทีละขั้นตอนก็ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในนโยบายของกองทุนหมู่บ้านอย่างมากขึ้น และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง การเปิดเวทีชาวบ้านก็มีประชาชนมาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เช่น การเปิดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, เวทีวิเคราะห์ และแผนแม่บทชุมชนระดับตำบล

ข) เงิน 1 ล้าน ได้รับการจัดสรรเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านในวันที่ 24 กันยายน 2544 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้ดำเนินการทำสัญญาเงินกู้ยืมกับสมาชิกกองทุน จำนวน 78 ครัวเรือน เป็นเงิน 910,000 บาท (เก้าแสนหนึ่งหมื่นบาทถ้วน) จึงขอโอนเงินจากบัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 06-4303-20-081594-9 เข้าบัญชีเงินฝากผู้กู้ยืมจำนวน 78 ราย นำเงินไปประกอบอาชีพดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงการนำเงินกองทุนไปประกอบอาชีพของประชากร

ประกอบอาชีพ	จำนวนครัวเรือน	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
เลี้ยงโคนม	28	385,000.0	36
ค้าขาย	25	294,000.0	32
รับจ้าง	13	105,000.0	17
อุตสาหกรรมในครัวเรือน	4	58,000.0	5
เลี้ยงไก่	5	30,000.0	6
เลี้ยงหมู	3	38,000.0	4
รวม	78	910,000	100

รูปที่ 4.4 แสดงการนำเงินกองทุนไปประกอบอาชีพของประชากรเป็นร้อยละ

ค) คณะกรรมการหมู่บ้านท่ามะนาว หมู่ที่ 10 ต.หนองสาหร่าย อ.ปากช่อง จ. นครราชสีมา เป็นคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถและให้ความร่วมมือกับส่วนรวมเป็นอย่างดี ทำงานอย่างมีความยุติธรรมและมีระเบียบแบบแผนเป็นไปตามที่ตั้งกฎระเบียบไว้

ง) เงินที่ผู้กู้ชำระคืน ในขณะนี้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาวยังไม่ได้รับชำระ เงินกู้คืนเพราะว่ายังไม่ครบกำหนดชำระหนี้คืน และจะถึงกำหนดชำระเงินกู้คืนใน วันที่ 30 พฤศจิกายน 2545 และคาดว่า สามารถที่จะได้รับชำระหนี้คืนทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ย

เงินต้น	ดอกเบี้ย(ร้อยละ 1/เดือน)	รวมเงินที่ได้รับชำระคืน
910,000.0	109,200.0	1,019,200.0

คาดว่ากองทุนหมู่บ้านท่ามะนาวจะมีเงินคงเหลือหลังจาก 1 ปี เป็นจำนวน $1,019,200 + 90,000$ (เป็นเงินคงเหลือหลังจากให้กู้ยืม) = 1,100,000 บาท

1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

1) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุนพบว่า เป็นไปอย่างโปร่งใสและยุติธรรมตาม ระเบียบข้อบังคับของหมู่บ้านที่กำหนดขึ้นมา และสมาชิกก็ยอมรับในการคัดเลือกของคณะกรรมการ

2) กระบวนการทำบัญชีของกองทุนพบว่า หมู่บ้านท่ามะนาวได้จัดทำบัญชีของกองทุน หมู่บ้านอย่างเป็นระบบถูกต้องเรียบร้อยตามขั้นตอนของทางที่กองทุนกำหนดมาอย่างเช่น ได้จัดทำ

- ก) บัญชีรับ บัญชีจ่าย เงินสด
- ข) งบดุลทุกสิ้นเดือน และทุกสิ้นปี
- ค) งบกำไรขาดทุนทุกสิ้นปี

1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ผลโดยตรงพบว่า ได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นจำนวนมากที่มาขอสมัครเป็น สมาชิกของกองทุนเป็นจำนวน 128 ครั้วเรือน จากจำนวน 210 ครั้วเรือน มีสมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้ ได้รับเงินกู้ยืมของกองทุนจำนวน 78 ครั้วเรือน ไม่ได้รับอนุมัติอีกจำนวน 50 ครั้วเรือน เนื่องจากมี คุณสมบัติไม่ตรงตามที่ได้กำหนดข้อบังคับในวงเงินทั้งสิ้นจำนวน 910,000.0 บาทถ้วน ถือว่าหมู่บ้านท่ามะนาว จัดสรรเงินให้กู้ได้อย่างดีสามารถนำเงินที่ได้รับจัดสรรมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในหมู่บ้านอย่างมาก เพราะทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านท่ามะนาวมากขึ้น

2. ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย

2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

- 1) ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัวส่วนใหญ่ จะเคยมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพมาก่อนที่จะขอกู้เงินกองทุนผู้กู้ส่วนใหญ่จะกู้ไปเพื่อขยายกิจการ บางรายก็จะสร้างอาชีพขึ้นมาใหม่ และบางรายก็จะนำเงินที่กู้ได้ไปฟื้นฟูกิจการเดิมให้ดีขึ้นมาใหม่
- 2) ผู้กู้แต่ละรายจะมีทรัพย์สินที่มีมูลค่ามากกว่าวงเงินกู้จากกองทุน
- 3) หนี้สินธนาคารของผู้กู้แต่ละรายจะไม่เท่ากัน บางรายก็มากบางรายก็น้อย บางรายก็ไม่มีเลย
- 4) หนี้สินนายทุนนอกระบบผู้กู้บางรายได้แบ่งเงินกู้เอาไปใช้หนี้สินด้วยถือเป็นการลดภาระหนี้สินได้มาก เพราะดอกเบี้ยเงินกู้จากนายทุนนอกระบบสูงถึงร้อยละ 20 ต่อเดือน
- 5) อาชีพหลักของผู้กู้ส่วนใหญ่ต้องใช้เงินทุนสูงจากเมื่อก่อนต้องกู้เงินจากนายทุนทำให้เกิดภาระหนี้ผูกพันต้องขายผลผลิตให้กับนายทุนกลับคืน และถูกกดราคา เมื่อผู้กู้มีแหล่งเงินกู้ในหมู่บ้านจะทำให้เกิดอิสระในการขายผลผลิต
- 6) รายได้ของครอบครัวของผู้กู้ส่วนใหญ่จะได้มาจากการเลี้ยงโคนม และรายได้เสริมจะได้มาจากการรับจ้างทั่วไป ทั้งทำงานก่อสร้าง และทำไร่การเกษตร เมื่อเสร็จจากงานของตนเอง

2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B

- 1) จำนวนเงินที่ได้จากการกู้กองทุน เป็นเงินกู้ที่มีดอกเบี้ยต่ำเมื่อเทียบกับการกู้จากนายทุน ทำให้สมาชิกลดรายจ่ายลงได้ แต่ถ้ามองย้อนกลับกัน เมื่อเงินกู้ที่มีดอกเบี้ยต่ำสมาชิกก็อยากจะกู้มากขึ้น สมาชิกก็จะเป็นหนี้มากขึ้น ถ้าหากว่ากิจการของสมาชิกไม่ประสบผลสำเร็จก็จะทำให้สมาชิกต้องไปหาเงินกู้จากแหล่งอื่นที่มีดอกเบี้ยสูงเพื่อนำเงินมาใช้หนี้กองทุนจึงทำให้เป็นการสะสมหนี้
- 2) เทคนิควิธีทำงานของประชาชนในสมัยก่อน ก็จะทำไปตามประสบการณ์ของตนเอง และของผู้อื่น บางทีก็ผิดบางทีก็ถูก จึงทำให้ผลผลิตหรือรายได้ไม่สม่ำเสมอมั่นคง แต่ในปัจจุบันจะมีผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญเข้าไปให้คำแนะนำ ทำให้ประชาชนมีความรู้มากขึ้นจึงสามารถนำไปพัฒนาอาชีพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้มีรายได้สูงขึ้นและสม่ำเสมอ

3) พื้นที่ในการทำการเกษตรส่วนใหญ่ อยู่ในหมู่บ้านประชาชนจึงไม่ต้องอพยพที่อยู่ออกไปทำงานต่างถิ่น ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น

2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า

1) การทำการอย่างถูกวิธีของผู้ดูแลราย

จุดเด่น ทำให้กิจการเป็นไปอย่างได้ผล และมีความมั่นคง

จุดด้อย ทำให้ต้นทุนในการดำเนินการสูง

2) การหาตลาดที่ดีได้ถือว่ากิจการประสบความสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่งเพราะการทำการอะไรก็ตาม

ถ้าเป็นที่ต้องการของตลาดและมีตลาดรองรับ เรื่องการผลิตจะไม่มีปัญหาสามารถผลิตได้ ประสิทธิภาพที่ผ่านมา การตั้งกลุ่มต่าง ๆ ต้องล้มเลิกก็เนื่องมาจาก หาตลาดไม่ได้ มีตลาดรองรับผลผลิตในปริมาณน้อยไม่คุ้มกับต้นทุนการผลิต

3) การหาวัตถุดิบที่ดี และมีราคาถูกจะช่วยลดต้นทุนในการผลิตได้

4) การทำบัญชีในการประกอบการที่มีอยู่ กับครอบครัวต้องแยกให้ออกจากกัน เพื่อจะได้ทราบจำนวน ต้นทุน ค่าไรที่แน่นอนเพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าจะผลิตต่อไปหรือไม่

5) การวิเคราะห์และประเมินกิจการ ควรทำทุก 3 เดือนใน 1 ปีแรกเพื่อประเมินว่ากิจการที่ทำอยู่ ดีผลกำไรขาดทุนอย่างไร และใช้ตัดสินใจในการทำกิจการต่อไป

2.3.1 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า

1) ผลโดยตรง

รายได้เป็นตัวเงินเพิ่มขึ้น เมื่อมีการลงทุนในกิจการ เช่น การนำเงินไปลงทุนเพิ่มขึ้นจากที่มีของขายในร้านเพียงเล็กน้อยของนางกรรณา แค่มจันทีก เมื่อก่อนนางกรรณายขายเพียงกล้วยเดี่ยวอย่างเดียว แต่ในปัจจุบันได้ซื้อของชำ อาหารแห้งมาขายเพิ่ม ทำให้นางกรรณา มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกจากการขายกล้วยเดี่ยวอย่างเดียว

2) ผลกระทบโดยตรง

- ผู้รู้ได้ขยายกิจการเพิ่มขึ้น เช่น การเลี้ยงโคนม ได้ขยายกิจการโดยการซื้อวัวนมเพิ่มอีก 1 ตัว ทำให้มีน้ำนมส่งขายมากขึ้น และทำให้รายได้เพิ่มขึ้นในอนาคต

- ผู้รู้ได้ทำการด้วยเทคนิควิธีที่ดีขึ้นอันเนื่องมาจากรายได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

3) ผลกระทบทางอ้อม

- ผู้ภูมิการพึ่งตนเองโดยที่มีประสบการณ์จากการเรียนด้วยตัวเอง
- ผู้ภูมิศึกษาภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืนสามารถมีอาชีพเลี้ยงครอบครัวอย่างยั่งยืน ทำให้ไม่ต้องออกไปทำงานต่างถิ่น ทำให้ได้อยู่กับครอบครัวเกิดความอบอุ่นมากยิ่งขึ้นมีความสามัคคีในหมู่บ้านมีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- การกลับคืนถิ่นของประชาชน สมาชิกในหมู่บ้านที่ย้ายออกไปทำงานต่างถิ่นได้กลับเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านเพราะมีอาชีพของตัวเองโดยไม่ต้องไปเป็นลูกจ้างของใคร

กล่าวโดยสรุป ตัวชี้วัดการประเมินโครงการ โดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B นั้นมีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัวต้องพึ่งผลผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงิน ผู้ดูแลรายต้องส่งคืนกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ดังนั้นเงินที่ผู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

4) ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

- ผลที่เกิดจาก นายประเสริฐ แคมจันทร์ อธิบดีเลี้ยงกระบือ พบว่า การทำอาชีพเลี้ยงกระบือ เป็นอาชีพที่ทำให้มีกำไรสูง ไม่ต้องเสี่ยงกับการขาดทุน ไม่ต้องลงทุนอะไรมากเพียงแค่ซื้อกระบือมาและนำไปเลี้ยงในทุ่งหญ้า เมื่อเลี้ยงได้ขนาดที่ตลาดต้องการก็สามารถนำไปขายได้เลยและมีกำไรสูงด้วย

5) สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

5.1) ต้องการศึกษาประสิทธิภาพ การบริหารกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว ต.หนองสาหร่าย อ.ปากช่อง จ. นครราชสีมา

ก) คณะกรรมการบริหารกองทุนมีจำนวน 15 คน ได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกกองทุนตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนมีการร่วมกันสร้างระเบียบการบริหารกองทุนตามระเบียบการบริหารกองทุนตามระเบียบของรัฐบาล

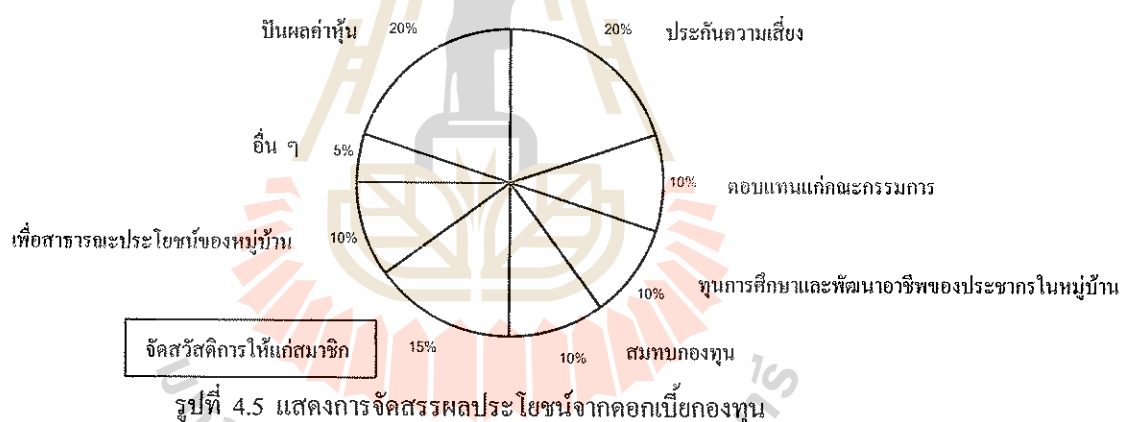
ข) การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร มีการประชุมของคณะกรรมการตามวาระมีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน มีการรับฝากเงิน มีการรับสมัครสมาชิก

ค) การพิจารณาตัดสินเงินกู้ ยึดตามระเบียบการกู้เงิน การกู้ทุกครั้งต้องมีดอกเบี้ยจำนวนผู้กู้ที่ได้รับการพิจารณาเงินกู้ 78 ราย

ง) มีการจัดสรรผลประโยชน์ ปล่อยกู้เงินจากยอดกองทุนสะสม 1 ล้านบาทได้ปล่อยกู้ไปเป็นจำนวนเงิน 910,000.0 บาทยอดคงเหลือ 90,000.0 บาท

จ) ผลประโยชน์จากดอกเบี้ย

- เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละ 20
- เป็นเงินประกันความเสี่ยง ในอัตราร้อยละ 20
- เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ในอัตราร้อยละ 10
- เป็นทุนการศึกษาและการพัฒนาอาชีพของประชากรในหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ 10
- เป็นทุนเพื่อสบทบกองทุน ในอัตราร้อยละ 10
- เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก ในอัตราร้อยละ 15
- เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ 10
- อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร ในอัตราร้อยละ 5

5.2 ต้องการทราบว่าในหมู่บ้านท่ามะนาวได้นำเงินในกองทุนที่ได้รับไปใช้ตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

- สมาชิกในหมู่บ้านท่ามะนาวกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านไปได้นำเงินที่กู้ไปลงทุนตามที่ได้ออกไว้ตั้งแต่เริ่มแรก ทำให้ชาวบ้านมีรายได้มากขึ้น

ตัวอย่างผู้กู้ เงินกองทุนของหมู่บ้านท่ามะนาวที่ได้นำเงินกู้ไปลงทุน มีดังนี้

(1) นายประสิทธิ์ แคมจันทิก ได้นำเงินจากกองทุน ไปจำนวน 14,000 บาท

นำไปลงทุนซื้อวัวนม 1 ตัวราคา 25,000 บาท โดยเพิ่มทุนเดิมที่มีอยู่แล้วรวมเข้าไปด้วยอีก 11,000 บาท สามารถสร้างรายได้เดือนละ 7,000 – 8,000 บาท ประมาณได้ว่านายประสิทธิ์

สามารถที่จะคืนเงินกู้จำนวน 14,000 บาทพร้อมดอกเบี้ย 1,680 บาท หลังจากครบกำหนด 1 ปี ให้แก่กองทุนได้

(2) นายประเสริฐ แคมจันทิก ได้กู้เงินจากกองทุน ไปจำนวน 15,000 บาท

เพื่อนำไปลงทุนซื้อกระบือเพิ่มจำนวน 1 ตัว ราคา 30,000 บาท โดยเพิ่มทุนเดิมที่มีอยู่รวมเข้าไปด้วยถึงจะสามารถซื้อกระบือได้ 1 ตัว เมื่อเลี้ยงกระบือไปได้ประมาณ 6-8 เดือน ก็จะสามารถขายกระบือได้ตัวละประมาณ 45,000 – 50,000 บาท ประมาณได้ว่านายประเสริฐมีความสามารถที่จะคืนเงินกู้จำนวน 15,000 บาทและดอกเบี้ยจำนวน 1,800 บาท ให้กับกองทุนหมู่บ้านได้หลังจากครบกำหนด 1 ปี

(3) นายสัมฤทธิ์ ตระกูลเลิศชัย ได้รับเงินจากกองทุน ไปจำนวน 10,000 บาท

เพื่อนำไปซื้ออาหารมาเลี้ยงวัวนมที่มีอยู่ รายได้จากการรีดน้ำนมส่งขายก็ตกประมาณเดือนละ 6,000 – 7,000 บาท หลังจากหักค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงวัวนมแล้ว

ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงวัวนมก็มีดังนี้

ค่าอาหาร	3,000 บาท
ค่ายารักษา	500 บาท
ค่าอุปกรณ์	500 บาท
รวม	4,000 บาท

ประมาณได้ว่านายสัมฤทธิ์ สามารถที่จะคืนเงินกู้จำนวน 10,000 บาทพร้อมดอกเบี้ย 1,200 บาท ให้แก่กองทุนหมู่บ้านได้หลังจากครบกำหนด 1 ปี

(4) นายวาริช คำชนะ ได้กู้เงินจากกองทุน ไปจำนวน 5,000 บาท

เพื่อนำไปลงทุนซื้อของขายในร้าน ก็เป็นจำพวกของใช้เบ็ดเตล็ด ก็มีรายได้จากการขายก็ประมาณเดือนละ 5,000 – 6,500 บาท แล้วก็นำเงินที่ขายของได้ ไปลงทุนซื้อของมาขายใหม่ในวันต่อไปก็จะมีเงินทุนหมุนเวียนอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ ประมาณได้ว่านายวาริช สามารถที่จะคืนเงินกู้จำนวน 5,000 บาทพร้อมดอกเบี้ย 600 บาท ให้แก่กองทุนหมู่บ้านได้หลังจากครบกำหนด 1 ปี

(5) นายอุ๊ด ไผ่โคกสูง ได้กู้เงินจากกองทุน ไปจำนวน 10,000 บาท

เพื่อนำไปลงทุนในการปลูกพืชผักสวนครัวขาย และลงทุนในร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวถึงเดือนละประมาณ 4,000 – 5,000 บาท ประมาณได้ว่า

นายอู๊ด สามารถที่จะคืนเงินกู้จำนวน 10,000 บาทพร้อมดอกเบี้ย 1,200 บาทให้แก่กองทุนหมู่บ้านได้หลังจากครบกำหนด 1 ปี

5.3 กองทุนหมู่บ้านสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้กับประชาชนมากขึ้นเพียงใด

เงินกู้จากเงินกองทุนหมู่บ้านสามารถสร้างให้ประชาชนในหมู่บ้านท่ามะนาวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการจ้างงานจากชาวบ้านด้วยกัน หลังจากที่นำเงินที่กู้ได้ไปลงทุน ทำให้กิจการมีขนาดใหญ่ขึ้น แรงงานของคนในครอบครัวไม่เพียงพอจึงมีการจ้างชาวบ้านที่มีอยู่ในหมู่บ้านมาช่วยทำ จึงเหมือนเป็นการกระจายรายได้ของคนในชุมชนให้มีความทำ มีรายได้เพิ่ม

อย่างเช่น นายประเสริฐ แคมจันทิก มีอาชีพค้าขาย และเลี้ยงกระบือ เมื่อมีกระบือมากขึ้น มีอาชีพใหม่ และมีรายได้เลี้ยงครอบครัว

นายวานิช คำชนะ ก็นำเงินกู้กองทุนไปลงทุนเปิดร้านขายของเบ็ดเตล็ด ก็ทำให้มีอาชีพใหม่ และมีรายได้เลี้ยงครอบครัว

ผลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็เนื่องมาจาก ได้มีเงินกองทุน 1 ล้าน เข้ามาในหมู่บ้าน และผู้ที่ได้กู้เงินกองทุนไปได้นำเงินที่กู้ได้ไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ ก็ทำให้เกิดมีการสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน มีการหมุนเวียนเงินทุนในหมู่บ้านมากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจในหมู่บ้านดีขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้น ประชาชนก็มีคุณภาพมากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การติดตามประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านท่ามะนาว
ด. หนองสาหร่าย อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ของการประเมินดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ ของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านท่ามะนาว หมู่ 10 ด. หนองสาหร่าย อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในหมู่บ้าน ตำบล
4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในบ้านท่ามะนาว ด. หนองสาหร่าย อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา และระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ผู้ทำสารนิพนธ์ดำเนินการประเมินโดยใช้ประยุกต์รูปแบบการประเมิน แบบ ชิพฟ์ (CIPP) ของ Stufflebeam มาใช้ในการประเมินครั้งนี้ โดยกำหนดตัวชี้วัดขององค์ประกอบการประเมินด้านสถานะแวดล้อม (Context - C) ด้านปัจจัย (Input - I) ด้านกระบวนการ (Process - P) และด้านการผลิต (Product - P) ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลในบ้านท่ามะนาว ประกอบด้วยคณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งที่ได้รับอนุมัติให้กู้และสมาชิกทั่วไป ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ ตลอดจนข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้เก็บข้อมูลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดต่าง ๆ โดยใช้แบบรายงาน (บร.) 12 แบบ (บร. - บร.12) การสัมภาษณ์เพิ่มเติม การศึกษาเอกสาร และการจัดประชุมเวทีชาวบ้าน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติและไม่ใช้สถิติ

การติดตามประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านท่ามะนาว ได้ผลสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปผล และอภิปราย

1.1 สภาพทั่วไปของบ้านท่ามะนาว หมู่ 10 ต.หนองสาหร่าย อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา เป็นหมู่บ้านที่มีความเจริญ และมีการพัฒนาให้มีความน่าอยู่ มีน้ำ มีไฟฟ้า มีถนนเข้าหมู่บ้านอย่างสมบูรณ์ ประชากรในหมู่บ้านก็มีความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับการศึกษา การรักษาพยาบาล อย่างทั่วถึงมีรายได้ในการเลี้ยงดูครอบครัวอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ผู้นำของหมู่บ้านก็เป็นผู้นำที่ดีให้ความสำคัญดูแลเอาใจใส่ลูกบ้านเป็นอย่างดี มีการเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาให้หมู่บ้านมีความเจริญยิ่งขึ้น

1.2 การบรรจุเป้าหมาย 5 ข้อ ของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านท่ามะนาว

ข้อ 1. การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก

สรุป การที่มีเงินกองทุนเข้ามาในหมู่บ้านท่ามะนาว ทำให้ประชาชนสามารถที่จะประกอบอาชีพใหม่ ๆ ขึ้นมาและพัฒนาอาชีพเดิมที่ทำอยู่แล้วให้ดีขึ้น มีความมั่นคงมากขึ้น

อภิปรายผล ประชาชนมีความสนใจ และมีความพอใจที่มีเงินกองทุน 1 ล้านบาท เข้ามาในหมู่บ้านของตน เมื่อมีการจัดทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับเงินกองทุนทุกคนก็จะให้ความร่วมมืออย่างดี ทำให้ประชาชนที่ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดีขึ้นอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

ข้อ 2. ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

สรุป สำหรับหมู่บ้านท่ามะนาว คณะกรรมการที่ได้คัดเลือกเข้ามามีความรู้ความสามารถ และมีความใส่ใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย คณะกรรมการทำงานอย่างมีระบบ ระเบียบ และเป็นไปอย่างโปร่งใส ยุติธรรม

อภิปรายผล หมู่บ้านท่ามะนาว เป็นหมู่บ้านที่มีความพร้อมมากในเรื่องของ การบริหารจัดการกองทุน คณะกรรมการมีความรู้ความสามารถในการจัดการบริหารเงินกองทุน และการจัดสรรเงินให้กู้ยืมไปอย่างโปร่งใสยุติธรรม ทำงานอย่างเป็นระบบ และมีความรักใคร่สามัคคีกันดีระหว่างคณะกรรมการและชาวบ้าน จึงส่งผลให้การจัดการกองทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเข้มแข็ง

ข้อ 3. การมีกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้ และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเองการสร้างศักยภาพของตนเองและการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

สรุป ทำให้ชุมชนเข้มแข็งและประชาชนสามารถประกอบอาชีพ เพื่อเลี้ยงครอบครัวได้อย่างยั่งยืน

อภิปรายผล การที่มีกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง การสร้างศักยภาพของตนเองและการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง จะช่วยให้ประชาชนรู้จักคิดรู้จักพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีความเจริญใหญ่โตขึ้น ทำให้กิจการมีความมั่นคงยั่งยืน สามารถที่จะประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวให้มีกินมีใช้ตามอรรถภาพ เมื่อประชาชนมีความคิดแบบนี้ก็จะช่วยทำให้เศรษฐกิจของชุมชนเข้มแข็งมากขึ้น และรู้จักคิดแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในธุรกิจของตนเองให้ผ่านพ้นวิกฤตไปได้

ข้อ 4. เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน

สรุป ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนมีการลงทุนมากขึ้น ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในหมู่บ้านมากขึ้น จึงทำให้เศรษฐกิจตื่นตัวและมีความเข้มแข็ง และมีความยั่งยืน

อภิปรายผล เมื่อมีเงินกองทุนเข้ามาในหมู่บ้านก็ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวที่จะประกอบอาชีพ ของตนเองสร้างงานใหม่ ๆ ขึ้นมาตามวิถีชีวิตแบบภูมิปัญญาของชาวบ้าน เป็นการกระตุ้นให้เศรษฐกิจของชุมชน มีความตื่นตัว และเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ทุกคนจะอยู่ได้ด้วยตนเอง

ข้อ 5. ประชาชนมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

สรุป ประชาชนในหมู่บ้านสามารถช่วยตนเองในด้านการประกอบอาชีพมีความคิดริเริ่มมีการเรียนรู้เพื่อให้ตนเองมีความพัฒนามากขึ้นและมีความรู้มากขึ้นที่จะสามารถนำมาปรับปรุงพัฒนาอาชีพของตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

อภิปรายผล ประชาชนในหมู่บ้านท่ามะนาว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีภูมิปัญญาชาวบ้าน สามารถที่จะสร้างอาชีพหารายได้เลี้ยงครอบครัวด้วยตนเองด้วยการนำเงินที่กู้ได้ไปลงทุน ทำให้เศรษฐกิจของชุมชนเข้มแข็ง และสังคมก็มีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว

1.3 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านท่ามะนาว

สรุปผลปัจจัยด้านบวก ประชาชนในหมู่บ้านมีความสามัคคี คณะกรรมการกองทุนก็ทำงานอย่างดีมีระบบระเบียบ และมีความสามัคคีกัน มีความร่วมมือร่วมใจกัน ที่จะช่วยกันดำเนินงานกองทุนให้ดำเนินไปอย่างยั่งยืนตลอดไป

อุปสรรค คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว มีความสามัคคี และมีความพร้อมเพรียงกันที่จะปฏิบัติงานกองทุนหมู่บ้านให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้ ประชาชนในหมู่บ้านก็มีความสามัคคีกันดี และให้ความร่วมมือกับกลุ่มคณะกรรมการเป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุง แก้ไขระเบียบ ข้อบังคับกองทุน

- อยากให้เพิ่มวงเงินกองทุนของหมู่บ้านท่ามะนาวให้มีวงเงินมากกว่าหนึ่งล้านบาท เพราะหมู่บ้านท่ามะนาวเป็นหมู่บ้านที่ใหญ่ มีความต้องการกู้เงินของกองทุนมาก จึงทำให้เงินกองทุนที่มีอยู่ไม่เพียงพอ

2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

- อยากให้ลดขั้นตอนการอนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิกให้มีขั้นตอนการดำเนินงานน้อยกว่านี้ โดยที่ให้งบการอนุมัติให้กู้เงินได้ให้เสร็จสิ้นในหมู่บ้าน

2.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเงินไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

- อยากให้คณะกรรมการช่วยติดตามผลว่าสมาชิกได้นำเงินที่กู้ไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่และจะสามารถนำเงินมาจ่ายชำระคืนได้ครบตามกำหนดหรือไม่

2.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีบันทึกกองทุนเข้าไปในหมู่บ้าน

- อยากให้ยืดระยะเวลาการประเมินงานกองทุนของบันทึกออกไปอีก เพราะการประเมินงานในช่วงที่ผ่านมาไม่สามารถที่จะสรุปผลของการจัดการกองทุนหมู่บ้านได้สมบูรณ์ เพราะหมู่บ้านท่ามะนาวยังไม่ถึงกำหนดชำระเงินกู้กองทุนคืน

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการเกษตร.(2538).แนวทางพัฒนาการเกษตรระดับตำบล.โครงการปรับปรุงระบบแผน
และพัฒนาเกษตรกร.

กองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว (2544).กองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว หมู่ที่ 10 ต.หนองสาหร่าย อ.ปากช่อง
จ.นครราชสีมา.

ธนาคารแห่งประเทศไทย.(2545).รายงานเศรษฐกิจและการเงินช่วงครึ่งแรกของปี2545.

<http://www.bot.or.th>

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.(2544).คู่มือสำหรับประชาชน.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.(2544).ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี.
มนตรี.สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม.(2544).คู่มือเตรียมความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน 1 ตำบล.ธนาคารออมสิน.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสังคมแห่งชาติ.(2544).แนวทางการจัดทำโครงการ
พัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน.

สำนักงานมาตรฐานการศึกษา.(2545).ชุดวิชาการวิจัยชุมชน.กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานมาตรฐานการศึกษา.(2545).ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา.กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานมาตรฐานการศึกษา.(2545).ชุดวิชาสารนิพนธ์.กระทรวงศึกษาธิการ.

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.โครงการจัดตั้งสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม.

สันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย.(2544).ปัญหาหลักในท้องถิ่น.นิตยสารท้องถิ่น.41(9)

ภาคผนวก

The logo of Sakon Nakhon Rajabhat University is a large, faint watermark in the background. It features a golden-yellow triangular structure with a silhouette of a person standing on a pedestal in the center. Below the triangle is a circular emblem with a sunburst design. The text 'มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี' is written in a semi-circle at the bottom of the logo.

ภาคผนวก ก.

กฎระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

กฎระเบียบข้อบังคับ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว

เพื่อให้การบริหาร การจัดการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว ซึ่งก่อตั้งเพื่อส่งเสริมและสร้าง
นิสัย การออม การเสียสละ การเอื้ออาทร และให้เป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพรวมทั้ง
ใช้ประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงานของ
กองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว ไว้ดังนี้.

ข้อ 1. ระเบียบนี้ เรียกว่า "ระเบียบกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว"

ข้อ 2. ที่ตั้งของกองทุน

เลขที่ 54/1 หมู่ 10 ตำบลหนองสาหร่าย

อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

รหัสไปรษณีย์ 30130

โทรศัพท์ 044-314530

ข้อ 3. ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศ เป็นต้นไป

ข้อ 4. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
2. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ และ
เงินรับฝาก
3. เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
4. เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 - (1) เป็นคน มีความซื่อสัตย์ สุจริต
 - (2) เป็นคน ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
 - (3) เป็นคน ไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
 - (4) เป็นคน รู้รัก รู้สามัคคี
5. เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 - (1) เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ
 - (2) เป็นคนเก่งคิด สร้างสรรค์ แก้ไขปัญหา และมีศีลธรรม
 - (3) เป็นคนเก่งงาน ขยันทำงาน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน
 - (4) เป็นคนเก่งคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คน

ข้อ 5. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้.

1. เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนและชุมชนแห่งชาติ
2. เงินกู้ยืม เช่น จากสถาบันการเงินต่าง ๆ
3. ดอกผลหรือผลประโยชน์ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
4. ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
5. เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
6. เงินค่าหุ้น

7. เงินสมทบจากกลุ่มออมทรัพย์

8. เงินที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่นใด

ข้อ 6. คุณสมบัติของสมาชิก

1. เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านสามชนาว เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ก่อนการจัดตั้งกองทุน

2. เป็นผู้มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน

3. เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน

4. เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

5. มีความอดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ

* มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน

* ให้สมัครเป็นสมาชิกได้ครั้งละ 1 คน และจะต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้วเท่านั้น

ข้อ 7. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

1. ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน

2. ผู้ที่คุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัคร เป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะของบุคคล และกลุ่ม แล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

3. คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

ข้อ 8. เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 6 และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น และเงินฝากสัจจะ ภายในสามวัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 9. สมาชิกขาดหรือทิ้งสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้.

1. ตาย

2. ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

3. วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

4. ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้เข้าร่วม

ประชุม

5. จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยเหตุประการใด

6. จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก

7. นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้

8. มีลักษณะ และหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

ข้อ 10. สมาชิกผู้ไม่มีหนี้สินหรือภาระผูกพันใด ๆ กับกองทุนทั้งในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน อาจขอลาออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุนได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาและให้ขาดจากสมาชิกภาพในวันที่คณะกรรมการกองทุนดำเนินการอนุญาต

ข้อ 11. ผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกสามารถยื่นขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกติดต่อกันไม่น้อยกว่า 6 เดือน

ข้อ 12. การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้า คณะกรรมการกองทุนคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับสมาชิกทั้งที่เป็นบุคคล กลุ่ม เป็นราย ๆ ละ 10 บาท โดยสมาชิกจะต้องชำระเมื่อได้รับการพิจารณาเป็นสมาชิกแล้ว และจะต้องชำระภายในสามวัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 13. หุ่น ๆ หนึ่ง มีมูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาท สมาชิกแรกเข้าตามข้อ 7 จะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน โดยสามารถชำระค่าหุ้นและเพิ่มหุ้นได้ปีละหนึ่งครั้ง ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ 14. วิธีการชำระค่าหุ้น สมาชิกจะต้องชำระค่าหุ้นเป็นเงิน เท่านั้น

ข้อ 15. เงินฝาก股息 สมาชิกทุกคนจะต้องส่งเงินฝาก股息จะทุกเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน ในวงเงินไม่ต่ำกว่า 10 บาท และสูงสุดไม่เกิน 50 บาทต่อเดือน ทุกวันที่ 7 ของเดือน และสามารถเพิ่มจำนวนเงินฝาก股息ได้ปีละหนึ่งครั้ง ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี พร้อมกันนี้สมาชิกสามารถถอนและปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพการเป็นสมาชิก

ข้อ 16. เงินรับฝาก สมาชิกสามารถนำเงินมาฝากไว้กับกองทุนได้ในวงเงินสูงสุดไม่เกินรายละห้าพันบาท โดยสามารถฝากได้ไม่จำกัดจำนวนในหนึ่งเดือน และจะถอนได้ไม่เกินหนึ่งครั้งต่อเดือน โดยจะได้รับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดต่อปี

ข้อ 17. สมาชิกจะต้องพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสม มีความรู้ และความชำนาญ เพื่อเป็นคณะกรรมการกองทุน ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย จำนวน สิบห้า คน

ข้อ 18. คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ประธานกรรมการกองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เลขานุการ เหรัญญิก ผู้ตรวจสอบภายใน และประชาสัมพันธ์ กองทุนประกอบด้วยที่ปรึกษาของกองทุน จำนวนห้าคน

ข้อ 19. กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ สองปี
เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนเข้ารับตำแหน่งให้กรรมการกองทุนจับฉลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนกำหนด

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และคณะกรรมการกองทุนจะจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการคัดเลือกได้อีก แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกัน ไม่ได้

ข้อ 20. คณะกรรมการกองทุนต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็นประชุมอาจเรียกประชุมได้มากกว่า 1 ครั้ง และต้องมีการประชุมร่วมกันประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงครบองค์ประชุม

ข้อ 20. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ข้อ 21. คณะกรรมการกองทุน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน
2. ออกระเบียบข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารกองทุน
3. รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ 22. ประธานกรรมการกองทุน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการกองทุน
2. เรียกประชุมคณะกรรมการกองทุน
3. แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามมติหรือตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย
4. ปฏิบัติงานหน้าที่อื่น ๆ ตามข้อบังคับและมติของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 23. ให้รองประธานกรรมการกองทุน ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการกองทุน เมื่อประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อประธานกรรมการกองทุนมอบหมายให้ทำการแทน

ข้อ 24. ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมคราวหนึ่งคราวใดได้ ให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการกองทุน คนใดคนหนึ่งเป็นประธานสำหรับการประชุมคราวนั้น

ข้อ 25. เหยี่ยูกองทุน มีหน้าที่ รวบรวมจัดเก็บ ดูแลรักษาเงินทุนและรายได้ของกองทุนรวมทั้งการจัดทำบัญชี พร้อมทั้งควบคุมการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปอย่างรอบคอบและเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อ 26. เลขานุการกองทุน มีหน้าที่ คัดต่อประสานงานทั่วไป นัดประชุมกรรมการกองทุน จัดและทำบันทึกรายงานการประชุม ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ 27. ผู้ตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ ตรวจสอบบัญชี กำกับ ดูแล เงินกองทุนให้เป็นไปตามมติที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ 28. ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ ผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 29. กรรมการกองทุนอื่น ๆ ให้มีหน้าที่ ตามคณะกรรมการกองทุนกำหนดมอบหมาย

ข้อ 30. คณะกรรมการกองทุนต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็นประธานอาจเรียกประชุมได้มากกว่า 1 ครั้ง และต้องมีกรรมการกองทุนเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงครบองค์ประชุม

ข้อ 31. การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากและกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง ในกรณีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งหรือเป็นผู้ชี้ขาด

ข้อ 32. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาอาชีพ
2. การสร้างงาน
3. การสร้าง และ/หรือ เพิ่มรายได้
4. ลดรายจ่าย
5. บรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน

ข้อ 33. การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

ข้อ 34. ลักษณะโครงการ สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินตามข้อ 32 (1,2,3,4) ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติ คือเป็นโครงการที่สามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

ข้อ 35. วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ 32 (1,2,3,4) ให้แก่สมาชิก รายหนึ่งในวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท

โครงการที่สมาชิกยื่นขอกู้ตามข้อ 32 (5) ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีเพื่อการอันจำเป็น หรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร แต่จะให้เงินกู้เพื่อการสุรุ่ยสุร่ายหรือการเก็งกำไรไม่ได้ ใน วงเงินรายละไม่เกินสามพันบาท

ข้อ 36. การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงาน สมาชิกจะต้องดำเนินการที่ขอกู้ให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ข้อ 37. การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนด

ข้อ 38. หลักประกันเงินกู้ มีข้อกำหนด ดังนี้

1. เงินกู้ตามข้อ 32 (1,2,3,4) ต้องใช้สมาชิกของกองทุนจำนวนสองคนเป็นผู้ค้ำประกัน สำหรับเงินกู้ตามข้อ 32 (5) ให้ทำสัญญาพร้อมกับมีสมาชิกค้ำประกัน 1 คน

ข้อ 39. การชำระคืนเงินกู้ เงินชำระหนี้สำหรับเงินกู้กำหนด ไว้ดังต่อไปนี้

1. เงินกู้ตามข้อ 32 (1,2,3,4) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายใน 1 ปี
2. เงินกู้ตามข้อ 32 (5) ให้ผู้กู้ คืนเงินกู้เต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาไม่เกิน 120 วัน

ข้อ 40. อัตราดอกเบี้ย

1. อัตราดอกเบี้ย เงินกู้ ร้อยละหนึ่งต่อเดือน
2. อัตราดอกเบี้ย เงินฝาก ร้อยละเจ็ดต่อปี

ข้อ 41. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุนและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิ มาจัดสรรได้ ดังนี้

1. เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละสิบ
2. เป็นเงินประกันความเสี่ยง ในอัตราร้อยละสิบ
3. เป็นเงินคอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ในอัตราร้อยละสิบ
4. เป็นทุนการศึกษาและการพัฒนาอาชีพของประชากรในหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละสิบ
5. เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละสิบ
6. เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก ในอัตราร้อยละสิบห้า
7. เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละสิบ
8. อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร ในอัตราร้อยละห้า

ข้อ 42. ค่าปรับ ในกรณีผู้ผิดสัญญาเงินกู้ ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับใน อัตราร้อยละศูนย์จุดห้าต่อวัน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 43. กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝากและบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนอย่างรอบคอบ เดือนละหนึ่งครั้ง แล้วติดประกาศอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการกองทุนให้สมาชิกทราบ โดยมีประเภทบัญชีที่จะต้องดำเนินการจัดทำ ดังนี้

1. บัญชีเงินฝากออมทรัพย์
2. รายรับและรายจ่ายของกองทุน
3. สิ้นทรัพย์และหนี้สินของกองทุน

ข้อ 44. คณะกรรมการกองทุนจะต้องตรวจสอบบัญชีของกองทุน และรายงานการตรวจสอบบัญชีต่อคณะกรรมการสนับสนุนเพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกองทุน ทุกสามเดือนและทุกรอบปี พร้อมทั้งแสดง บัญชีกำไร ขาดทุน และงบดุล ในบัญชีที่ส่งมา ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ข้อ 45. ให้คณะกรรมการกองทุนนัดประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยมีวาระการประชุม ดังนี้

1. ประธานกล่าวเปิดการประชุม
2. เรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
3. รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
4. พิจารณาเรื่องที่ค้างในที่ประชุมครั้งก่อน
5. เสร็จญึกรายงานฐานะทางการเงิน
6. วาระที่ต้องการพิจารณา
7. เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
8. สรุปผลและปิดการประชุม

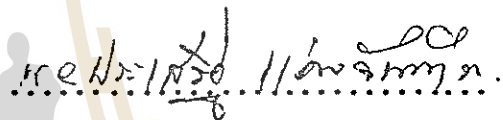
บทเฉพาะกาล

ข้อ 46. บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่
ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มี
การแก้ไขหรือยกเลิก

ข้อ 47. ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกองทุนประเมิ
การดำเนินงานตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ข้อ 48. ให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2544

นายประเสริฐ แคมจันทร์

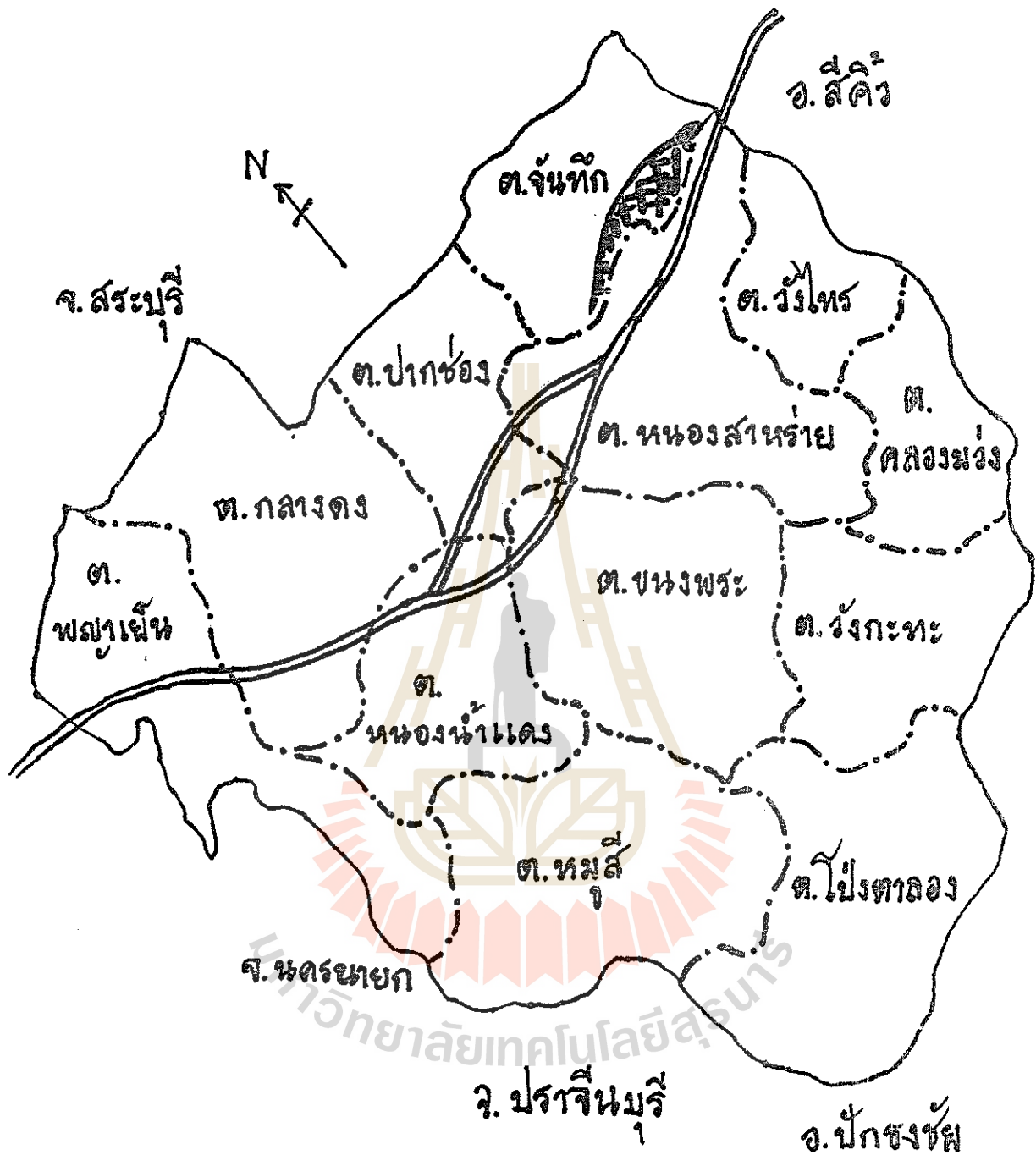
(นายประเสริฐ แคมจันทร์)

ประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านท่ามะนาว

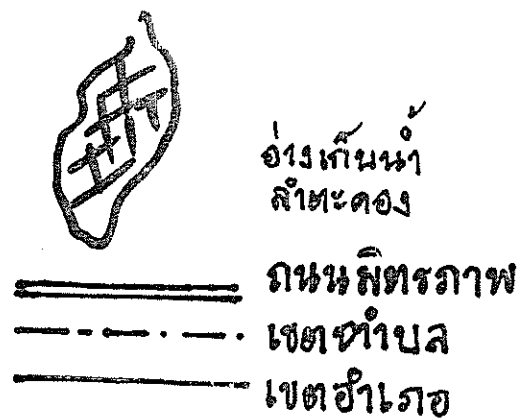
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

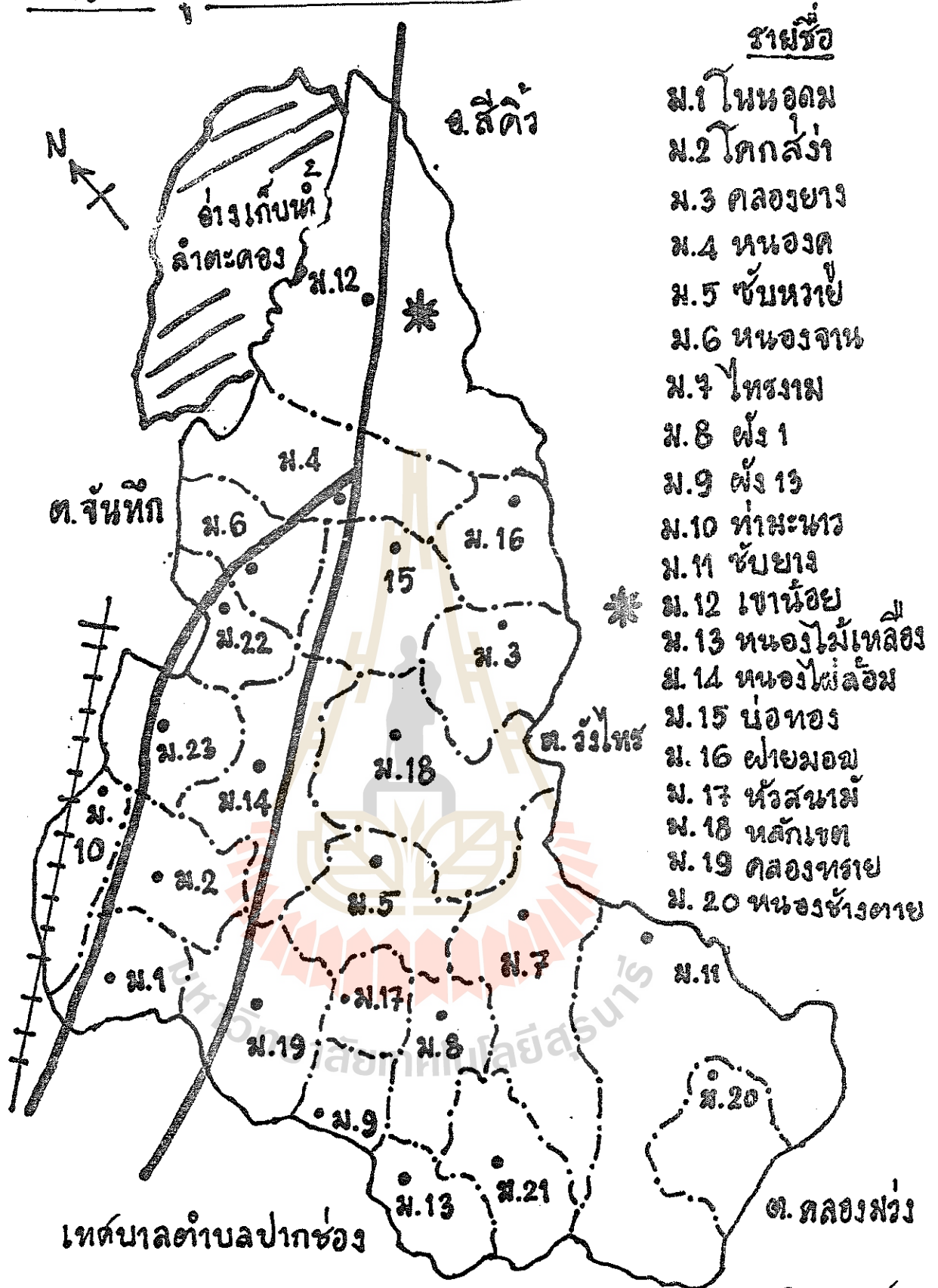
แผนที่แสดงตำบลของอำเภอปากช่อง จ. นครราชสีมา

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอปากช่อง

ทำเนียบหมู่บ้าน ต.หนองสาหร่าย อ.ปากช่อง จ. นครราชสีมา

รายชื่อ

- ม.1 โพนอุดม
- ม.2 โดกสง่า
- ม.3 คลองยาง
- ม.4 หนองค
- ม.5 ชัยหน่วย
- ม.6 หนองจาน
- ม.7 ไทรงาม
- ม.8 ผัง 1
- ม.9 ผัง 13
- ม.10 ท่ามะนาว
- ม.11 ชัยบาง
- ม.12 เขาน้อย
- ม.13 หนองไม้เหลียง
- ม.14 หนองไม้ล้อม
- ม.15 น้อยทอง
- ม.16 ฝ่ายมอญ
- ม.17 หัวสนาม
- ม.18 หลักเขต
- ม.19 คลองทราย
- ม. 20 หนองช้างตาย

ที่มา อบต. หนองสาหร่าย

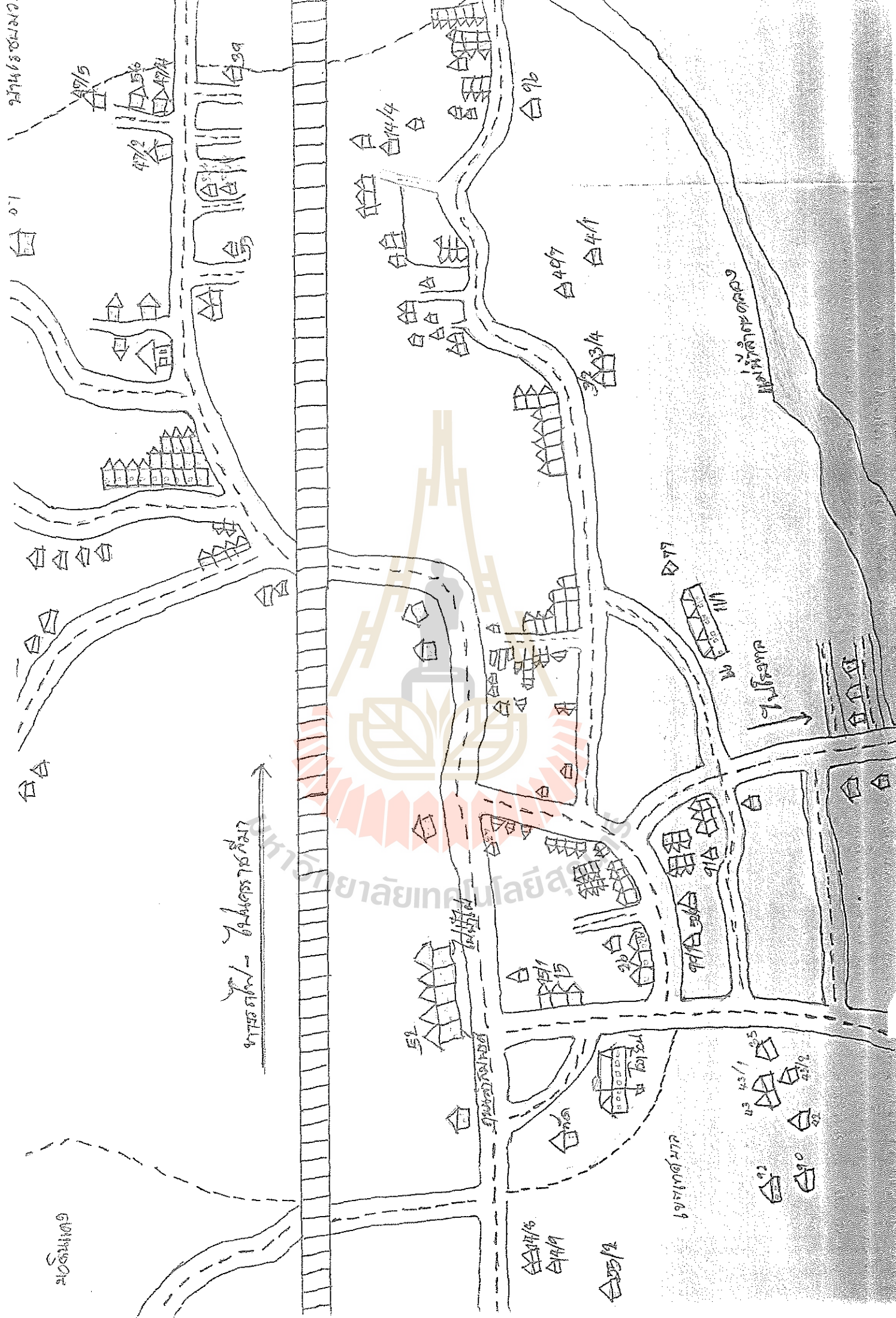
- ต. ขนางพระ
- สัญลักษณ์
- อาณาเขตตำบล
 - - - - - อาณาเขตหมู่บ้าน
 - ถนนมิตรภาพ
- ม. 21 เฉลิมราษฎร์
 - ม. 22 โนนป่าติ้ว
 - ม. 23 เขาสีเสด็จ

๒๕๓๘.๘๑๙๔๕

๑.๐

๒๐๓๙๕๑

๒๕๓๘.๘๑๙๔๕

๒๕๓๘.๘๑๙๔๕

๒๕๓๘.๘๑๙๔๕

